

WALPO

4/10

POLITIKAN TUTKIMUKSEN KLUBI RY

HALUATKO ANSAITA RAHAA OPISKELUJESI OHELLA?

LIITY LEGIOONAAN!

Kysy lisätietoja.

TOIMISTO. TALOUS. PALVELU. IT. VARASTO. TEOLLISUUS. > WWW.LEGIOONA.COM

LEGIOONA

JATKUVAA SATUNNAISEEN TARPEESEEN.

LEGIOONA OY, Rehtorinpellonkatu 4 B, 20500 Turku,
Puh. (02) 2333 378 Fax (02) 2337 303

Sidotaan
nopeasti ja edullisesti

Pro gradut ym. päättötyöt

Kopiopalvelu!

Pahvivalmiste

Hämeentie 24, 20540 Turku
02-232 8879

Ma - Pe klo 8.00 – 15.30

TUNTURI – CRESCENT – MERIDA – BIANCHI – GT

Myynti:
It. Pitkäkatu 38-40
20700 TURKU
(02) 232 8432 (+fax)

Huolto/Myynti:
It. Pitkäkatu 34
(02) 232 8422

www.raispo.fi

palveleva pyöräkauppa

Pääkirjoitus

Elämää parhaassa mahdollisessa maailmassa

“Kaikki menee lopulta hyvin” on ehkä väsynein lause, jonka olen kuullut. Yleensä nämä sanat soljuvat kanssaeläjän suusta lähes lakonisella tyyneydellä, mitä seuraa rauhoittava ja empaattinen katse. Tässä vaiheessa tulee katsoa takaisin ja todeta “Aivan, näinhän se on”, koota itsensä, ajatella niitä satoja aikaisempia kertoja kun asiat eivät menneet erityisen hyvin ja suunnitelmien mukaan, ja puskea eteenpäin masentavan suomalaisella päälle vaan, otan kaiken vastaan -asenteella. Ja näin yleensä teenkin. Miksi? Koska ei ole vaihtoehtoja.

Nuorina ja villinä päivinä kaikelle pystyi tahtoessaan sanoa “Seis” ja tehdä asiat täysin oman pään mukaan. Mässäillä eskapistisilla haaveilla, piikittää puhdasta hedonismia ja dekonstruoida koko maailma ja luoda tästä merkitysten tuhkakasasta kulloiseenkin mielentilaan sopiva illuusoiden pyhättö. “Ignorance is a bliss”, kuuluu toinen väsynyt mutta huomattavasti mielenkiintoisempi lausahdus. Näinhän se on, välinpitämättömyys todellakin on pala paratiisia – mutta vain hetken. Välinpitämättömyyden verhon takana tapahtuu kamala metamorfoosi, jonka lopputuloksen – todellisuudesta vieraantuneen ihmisen – korjaaminen saattaa kestää vuosia. Ja viekin.

Tätä tekstiä kirjoittaessani juon giniä, jota valitettavasti on aivan liian vähän. Aivan liian vähän on myös aikaa, jota surukseni ilmeisesti tuhlasin jälleen koko syksyn. Vai tuhlasinko? Tällaisiin ajatuksiin on helppo päätyä, kun huomaa, että kahdessa viikossa pitäisi suorittaa kaksikymmentä opintopistettä; lähtökohtaisesti kenenkään ei pitäisi missään olosuhteissa tehdä kahtakymmentä opintopistettä kahdessa viikossa. Mutta: Aina ei ole vaihtoehtoja.

Viimeisen pääkirjoitukseni piti käsitellä lehden teemaa – uskontoa ja politiikkaa –, mutta konformisti sisälläni vei voiton. Päätin löpistä, sillä väsynyt ihminen hallitsee tämän sanataiteen parhaiten. Toisaalta ajatus siitä, ettei minun tarvitse tarkistaa faktoja, etsiä tietoa tai olla erityisen spesifi lämmitä myös mieltäni tänä joulukuisena yönä. Suurin osa pääkirjoituksista suurimmassa osaa lehdistä on joka tapauksessa vain löpinää, perustelin. Näinhän se onkin, ja onhan tämä löpinä ihan mukavaa. Löpisen ilmeisesti aivan liian harvoin. Veikkaan, että tämä väite saisi tukea myös teiltä klubilaisilta. Siispä löpisen, muun lomassa, useille teistä ensimmäistä ja ehkä myös viimeistä kertaa. Ryyppyt sille!

Palaan vielä hetkeksi siihen, kuinka kaikki menee lopulta hyvin. Kun tässä nyt kirjoitan viimeistä pääkirjoitustani parin vuorokauden taittosessiosta ja luku-urakasta väsähdettyäni, palaan mieleeni Leibnizin tokaisu, jonka mukaan elämme parhaassa mahdollisessa maailmassa. Yhdistän tähän filosofis-teologiseen väittämään buddhalaissävytteisen suosikkitekstini, joka kuuluu “No regrets”. Hetkessä havahdun taas siihen tosiasiaan, että juuri tämä hetki, tässä ainutkertaisessa maailmassa, on itse asiassa täydellinen, sillä tämä hetki puhtaalla olemassaolollaan estää kaikkien muiden kilpailevien hetkien aktualisoitumisen. Minulla ei ole muuta, tässä on kaikki. Ei ole syytä katua mitään,

“

Walpo on hyvä, mutta se ei riitä. Tämä sanottiin myös syyskokouksessa ääneen ja kirjattiin toimintasuunnitelmaan. Jatkossa Walpoa tuottaa laajempi ja sitoutunut toimituskunta, ainakin teoriassa.

sillä en voi millään keinoin tietää tai saati sitten todistaa, että mikään muu tapahtumien kulku olisi johtanut parempaan lopputulokseen. Ehkä olisi, mutta eipä se minua enää auta. Minulla on se mitä minulla on ja sekin vain lainassa. Nykyään tämä riittää minulle oikein hyvin, en tarvitse enää mahdollisten maailmojen antimia.

Tämän temaattisen ekskurssin jälkeen ajatukseni kääntyy kohti käsillä olevaa Walpoa ja muita taittamiani lehtiä. “No, oletko tyytyväinen”, kuulen kysyttävän. No, olen ja en ole. Monen asian olisin voinut tehdä paremmin (ainakin jos olisi ollut sitä kuuluista aikaa enemmän), mutta vielä tärkeämpää on se, että lehtenä Walpossa on niin paljon kehitettävää, ettei yhden miehen toimituksella pitkälle päästä. Walpo on hyvä, mutta se ei riitä. Tämä sanottiin myös syyskokouksessa ääneen ja kirjattiin toimintasuunnitelmaan. Jatkossa Walpoa tuottaa laajempi ja sitoutunut toimituskunta, ainakin teoriassa. Paljon on tulevan vuoden päätoimittajasta ja toimituksesta kiinni, miten uusi järjestely juurtuu ja vahvistuu tulevaisuudessa. Oma luottamukseni on vahva, enkä yhtään epäile, etteikö P-klubi saisi tulevana vuonna jälleen paremman lehden.

Tahtoisin lopuksi kiittää kaikkia lehden tuottamiseen tavalla tai toisella osallistuneita. Olette olleet tuottamassa hyvää lehteä ja siitä teidän on syytä olla ylpeitä! Mitä minuun tulee, niin en kadu, ja kyllä, lopulta kaikki meni hyvin.

Toivottavasti näemme jatkossa useammin!

Puheenjohtaja

Paketointia...

Joni Kajander

”Poliittinen vuosikierto lähestyy loppuaan – TOSU:t ja Lipat on hiottu tai vesitetty, kähminnät tehty tai jätetty tekemättä, kasakaappeihin hankittu sopimuksia tai velkakirjoja. Marraskuu saattaa masentaa, mutta marraskuu on myös täynnä toivoa – toivoa ensi vuodesta.

Asiat eivät säilytä nykyistä tilaansa. Yliopisto painii yhdistymisen ja yliopistolain kanssa. Hallintorakenteen ja rahoitusmallin muutos sekä Kauppakorkean integrointi laittavat monet asiat vaakalaudalle. Ylioppilaskunta temmeltää yhtälailla yhdistymisen merkeissä ja pohtii muuttuvaa alayhdistyskenttäänsä. Me opiskelijat pohdimme tulevaisuuttamme. Kuinka monta opintopistettä suoritan vuonna 2010? Saanko kandini/graduni valmiiksi? Mietimme mitkä sivuaineet ja harjoittelupaikat tukevat urakehitystämme ja mikä on se ura, jolle kehitymme.

Minä pohdin klubiamme. Se on muutoksessa. Olemme perustamassa osakeyhtiötä ja astumassa voittoa tuottavan liiketoiminnan pariin aivan uudella tavalla. Yhdistyksemme tarkoituksena on ”toimia Turun yliopistossa poliittista historiaa tai valtio-oppia opiskelevien henkilöiden yhdyssiteenä ja hyvinvoinnin edistäjänä”. Mikä on omistamamme yhtiön tarkoitus?” - 27.11.09.-

Vuosi sitten pöytälaatikkooni kirjoittaessani moni asia tuntui epävarmalta. Toimin ensimmäistä kertaa yhtiössä, olin uuden ylioppilaskunnan jäsen ja ensimmäistä kertaa puheenjohtaja.

Loppuen lopuksi ylioppilaskuntien yhdistyminen meni niin hyvin kuin mahdollista ja paremmin kuin monissa muissa kaupungeissa. Hallitusvuosi on ollut rankka, mutta hallituslaiset ovat näyttäneet kyntensä ja hoitaneet toimensa loistavasti. Eriyisesti haluan kiittää hallitusta niistä kaikista mahtavista hetkistä, joita vuosi on sisältänyt. Klubin yhtiö, jonka nimeksi tuli Yliopistovalmennus, on ollut vuoden mielenkiintoisimpia ja vaikeimpia haasteita. Yhtiön toimijat lähtivät tähän projektiin pioneereina ja avasivat tien onnistuneen toimintakauden muodossa. Moni asia on kuitenkin vaatinut paljon kriittistä pohdintaa.

Syyskokous oli tänä vuonna kaksi tuntia lyhyempi kuin viime vuonna, mutta asiaa riitti. Saimme uuden ja innokkaan hallituksen, onnittelut heille ja lykkyä tykö! Jäsenistöltä tuli myös aloite yhtiön toiminnan tarkemmasta linjaamisesta. Kompromissina asia päätettiin palauttaa käsittelyyn ja tuoda esille yhtiökokousta edeltävään kevätkokoukseen. Yhteistuumin tehty päätös osoitti, että kitkakohdista huolimatta omistajaohjausta voidaan tehdä harkinnalla. Uskonkin, että yhtiön ja omistajan, P-klubin, toimintojen yhteensovittaminen löytää ensi vuonna kestävän pohjan ja muodot.

“

Jäsenistöltä tuli myös aloite yhtiön toiminnan tarkemmasta linjaamisesta. Kompromissina asia päätettiin palauttaa käsittelyyn ja tuoda esille yhtiökokousta edeltävään kevätkokoukseen. Yhteistuumin tehty päätös osoitti, että kitkakohdista huolimatta omistajaohjausta voidaan tehdä harkinnalla

Katsonkin nyt luottavaisin mielin klubin tulevaisuuteen. Juhlavuosi on ollut mahtava ja vaiherikas. Jäsenistöltä tullut apu on ollut korvaamatonta, kiitos. Klubi on upea yhteisö, josta ei voi olla kuin ylpeä. Nyt uudella hallituksella on tärkeä rooli ohjata klubi matkalle kohti seuraavaa juhlavuotta. Minä kiitän tuestanne ja annan omani ensi vuodelle.

Hyvää joulunaikaa ja ensi vuoden odotusta!

Politiikkaa ristin varjossa

Teksti: Antti Laine

”Tiedätekö että tällä vuosisadalla on kuollut enemmän kristittyjä kuin yhdelläkään aiemmalla?” kysyy turkulaisen nuorisotalo Vimman lavalle noussut reaggebändi ”Katajainen kansa”. Ilmeisesti vastauksena kysymykseen rastatukat ilmoittavat ”että turha ei ole kuolla Jeesuksen puolesta”. Tämä ei ole herätysliikkeen kokous, vaan kristillisdemokraattinuorten järjestämä ”jami-ilta”, jossa maallinen politiikka ja hengellinen saarna lyövät näppärästi kätensä yhteen.

Suomessa tämän yhteyden juuret ulottuvat vuoteen 1958 jälkeen Kristuksen syntymän, jolloin oman aikansa kukkahattutädit ja sedät, maan moraalista tilasta huolestuneina kokoontuivat professori Paavo Päivänsalon katon alle ja siittivät alulle ”Suomen Kristillisen Liiton”. Skl:n perustamispsalmiin kirjattiin seuraavasti: ”Suomen Kristillinen Liitto edustaa kristillisänmaallista suuntausta maassamme ja tukee valtiollisissa ja kunnallisissa vaaleissa sellaisia ehdokkaita, jotka tuntevat vastuun suomalaisen kansanvallan säilyttämisestä puoluediktatuurin valtapyyteistä vapaana, kristillisen hengen ja moraalin turvaamisesta... nousevan polven kasvattamisesta Jumalan pelossa...”.¹

Puoli vuosisataa Skl:n perustamisen jälkeen kristillisdemokraattinen nuoriso juhlii siis Turussa. Aina väliin reggaebändin hymy hyytyy. Välispiikeissä kehoitetaan avaamaan sydän Jumalalle. Tapahtumaa seuraa ilolla myös yksi kristillisdemokraattien hallituksen nuorista jäsenistä, Aino Nurminen. Nurminen vastaa mielellään amatööritoimittajan uteluihin KD:n nykytilasta ja tulevaisuudesta. ”Perhetaustani on kristillisdemokraattinen. KD myös ajaa minulle tärkeitä asioita, kuten kristillisiä arvoja, ruotsinkielien aseman säilyttämistä, perheen ja muun yhteiskunnan hyvinvointia.”

Kristilliset arvot tarkoittavat kristillisdemokraattien tapauksessa niitä tiukkoja arvoja, joista puolue parhaiten tunnetaan. Suomen kristillisdemokraattien alkutaival eroaakin juuri tässä niistä suurista keskieurooppalaisista kristillisdemokraattisista puolueista, jotka ovat poliittisia mahtitekkijöitä esimerkiksi Hollannissa, Saksassa ja Itävallassa. Suomen Kristillistä Liittoa ei perustettu suorasta sosiaalisesta tilauksesta tekemään sosiaalista uudistustyötä vasemmisto-oikeisto-akselin väliin, vaan pikemminkin se syntyi moraaliseksi portinvartijaksi, jonka perustajat haistoivat jo vuonna 1958 ilmassa maallistumisen löyhkän.

Skl:n historian ensimmäiset kymmenen vuotta olivat vaatimatonta taaperrusta politiikan marginaaleissa. Puolueen alkuaikojen merkittävin tempaus oli asettua hyvissä ajoin Olavi Hongan taakse vuoden 1962 presidentinvaaleissa. Kekkosta kun pidettiin Skl:ssä moraalittomana naistenmiehenä. Kekkosen nousua Skl ei pystynyt parintuhannen äänestäjensä tuella torppaamaan, ja vielä vuoden 1966 eduskuntavaaleissa puolueen kannatus jäi 0,5 %. Skl:n tavoitteet olivat, rakennemuutoksen kouriin joutuneen, uudistuvan Suomen, poliittisen kentän vanhoillisimmasta päästä: koulutuksen haluttiin perustuvan täysin,

eikä vain muutaman uskonnontunnin verran, kristillisyyteen, valtion oli otettava asiakseen erityisesti kristillisen taiteen tukeminen, syrjäytyneet tuli ohjata kristillisen huoltotyön pariin...²

1960-luvun lopun politisoituneessa ilmapiirissä Skl alkoi vihdoinkin saada tuulta purjeisiinsa. Puolueen jäsenmäärä kasvoi räjähdysmäisesti ilmeisenä vastareaktion vasemmistolaiseen nuorisoradikalismiin. Sen fundamentalistiset linjanvedot miellyttivät niitä, joiden silmissä muu yhteiskunta oli jäänyt radikalismien sivusta seuraajaksi. Mutta mitä muuta kuin ”kristillisiä arvoja” puolueella oli tarjota?

Nuorisotalo Vimmassa minulle esitellään uudenlaista -ismia, personalismia kristillisdemokratian perustana. Kristillisdemokraatit haluavat Aino Nurmisen kertoman mukaan torjua individualismia ja kollektivismia asettumalla niiden keskelle. Yksilö on tämän ajattelun mukaan ”ainutlaatuisen ja ansaitsee loukkaamattoman ihmisarvon”. Niin personalismissa kuin kristillisdemokratiassa yleensäkin korostuu kuitenkin se, että yksilö on ennen kaikkea perheen osa. Perhe näkyy ja kuuluu illan aikana kaikissa kristillisdemokraattinuorten puheissa. Saan pian käteeni KD:n 40-sivuisen ”Perheohjelman” ja kristillisdemokraattinuorten ”Arvosana”-lehden, joka on pyhitetty yksin abortin ongelmien käsittelyyn. Abortista lehdessä todetaan

Mehua ja pullaa Päivi Räsänen seurassa

Teksti: Deniz Kacar

Kun yliopistonkadulla tönöttää ilman näennäistä syytä traktori, ei kyse ole absurdista pysäköintirikkeestä, vaan Kristillisdemokraattien promotilaisuudesta. Maatyökoneen ympärillä joukko pääasiassa vanhuksia siemailee ilmaista marjamehua ja odottaa vuoroaan päivän tähtivieraan, Päivi Räsänen, puheille. Hän näyttää lyhyemmältä kuin televisiossa.

”Tieteellinen todistusaineisto osoittaa vastaansanomattomasti, että homoseksuaalisuus on psykoseksuaalisen kehityksen häiriö”, kirjoitti lääketieteen lisensiaatti Päivi Räsänen pamfletissaan vanhoilliselle Luther-säätiölle vuonna 2004. ”Homoseksuaalisuuden harjoittaminen myös pysyvässä parisuhteessa on vahingollista oman itsensä, kumppanin ja ehkä myös muiden läheisten ihmisten kannalta.” Todellisen kohun Räsänen sai kuitenkin aikaan vasta YLE:n Homoillassa, jonka seurauksena tuhannet suomalaiset erosivat kirkosta ja moni julkimo esitti voimakkaan närkästyksensä iltapäivälehdissä. Ei siis ihme, että Räsänen kiinnostaa.

Samalla Kristillisdemokraatit saivat myös hetkessä yli tuhat uutta jäsentä, Räsänen muistuttaa maireasti hymyillen Homoillan jälkeisiä tunnelmia tiedusteltuamme. Kun keskustelu ohjataan Luther-säätiön pamflettiin, käy Räsänen vaikeaksi. Hän ei kuulemma lähiaikoina ole lukenut pamflettia, eikä siksi toistaiseksi myönnä eikä kiistä pitäytyvänsä vuoden 2004 näkemyksissään. Kuultuaan, että teemme lehtijuttua, lupasi Räsänen kuitenkin vastata kysymyksiimme sähköpostitse.

”Halleluja!”, huudahtaa innokas, yönsä papiljotit päässä viettänyt keski-ikäinen nainen ja keskeyttää haastattelun. Hän aloittaa monologin uskoontulemisestaan pankkivirkailijana, ja pahoittelee toistuvasti keskeyttämistään, mutta ei silti lakkaa puhumasta. Naisen näkemyksen mukaan olemme ”hyvin heikolla pohjalla”, jos maailmassa sallitaan enemmän kuin yksi, kristillinen moraalikäsitys. Omatunto ei kuulemma kelpaa Raamatun korvaajaksi, sillä omatunnonkin meille on antanut kaikkivaltias Jumala. Nainen ei valitettavasti ollut puolueen ehdokaslistalla.

Itse Räsänen ei lupauksistaan huolimatta koskaan vastannut yhteydenottoomme. Ehkä hän on unohtanut, tai ehkä hän on ymmärrettävästi kiireinen - tai ehkä hän ei omien pamflettiansa lisäksi lue myöskään sähköpostiaan.

mm. seuraavasti: ”Ollaan valmiita tappamaan lapsia, jotta olisi mahdollisuus ns. vapaaseen seksiin”.³

Aborttiteemalla Skl ratsasti tosissaan ensimmäistä kertaa vuoden 1972 eduskuntavaaleihin. Sen ensimmäisten kansanedustajapaikkojen takana oli kuitenkin laajempi protesti, joka kanavoitui vaaliliiton solmineisiin Skl:n ja SMP:hen. Eduskunnassa puolue profiloitui aborttikysymyksen lisäksi Yleisradion ohjelmapolitiikan viholliseksi. Skl:stä ehdotettiin, että ”perinteisten arvojen” pilkkaaminen oli Yle:ltä kiellettävä. Skl:n suhde hyvinvointivaltion rakentamiseen oli periaatteessa myönteinen, mutta esimerkiksi vuoden 1979 puolueohjelmassa muistutettiin että: ”Kristillinen yhteiskuntanäkemyksemme edellyttää, että hyvinvointiyhteiskuntaa rakennettaessa noudatetaan Raamatun antamaa arvojen järjestystä”. 1970-luvun loppupuolen mennessä Skl näytti vakiinnuttaneen asemansa eduskunnassa.^{4,5}

Kysyessäni kristillisdemokraattinuorilta ärsyttääkö heitä jatkuva puhe arvoista, abortista ja homoista puolueen ympärillä vastaus kuuluu, ”etteivät arvomme niinkään eroa valtaväestöstä”. Suhtautuminen suvaitsevaisuuteen on kuulemma nykyisin nurinkurista. Päivi Räsänen puheita on ymmärretty tahallaan väärin. Aino Nurminen haluaa kyseenalaistaa suvaitsevaisuuden määrittelyn: ”Mitä suvaitaan ja kuka määrittelee suvaitsevaisuuden?”. Pian tämän jälkeen lavalle kipuavalla gospelyhtyeellä tuntuu olevan selvä vastaus siihen, kuinka asiat on määriteltävä: ”Jos joku on vähänkin Raamattua vastaan niin älkää uskoko tai joudutte ikuisen kadotukseen!”. Korvaani kuiskataan esityksen aikana, että ”tämä on puolueemme hengellinen regimentti”. Tekee mieli kysyä, että missä se maallinen on.

1980-luvulla radikalismi väheni läpi poliittisen kentän. Samalla Skl menetti kannatustaan. Tilanne muuttui vuoden 1991 vaalien myötä. Voitokkaiden vaalien jälkeen Skl otettiin ensimmäistä kertaa mukaan hallitukseen. Puolueen hallitusuralle kuvaava on, että sen ainoan ministerin, Toimi Kankaanniemen,

teosta jäi elämään etenkin Salmiakkikoskenkorvan vetäminen markkinoilta. ”Salmari” oli kristillisten mielestä uhka lama-ajan nuorisolle. Loppuun asti Skl ei selvinnyt Esko Ahon hallituksessa, vaan jätti touhun kesken protestina Suomen liittymiselle EU:hun. Lisätappiona Skl:lle voitaneen pitää sitä, että ”Salmari” palasi Alkon hyllyille jo vuonna 1995.⁶

Uutta vuosituhatta Suomen kristillinen liitto tervehti vaihtamalla nimensä Suomen Kristillisdemokraateiksi. Tämän oli ainakin tarkoitus olla askel liberaalimpaan eurooppalaiseen suuntaan. Vaikka puolue haali vuonna 2003 kokoon kaikkien aikojen äänisaaliinsa, sen kannatus junnaa sitkeästi 5 % tienoilla. Asiaan ei ole tullut muutosta, vaikka puoluejohto, etunenässä puheenjohtaja Päivi Räsänen ja viestintäjohtaja Asmo Maanselän voimin, on vastannut maallistumisen haasteeseen samoin puheina kuin edeltäjänsä 30-40-vuotta sitten.

Nuorisotalo Vimmassa usko puolueen nousuun on kuitenkin vankkumaton. Vaaliteemaksi on keksitty ”unelmayhteiskunta”, mikä tosin pistää ajattelemaan, etteivätkö kristillisdemokraattinuoret muista kuinka Jutta Urpilaiselle kävi saman teeman kanssa vain muutama vuosi takaperin. Lopuksi lavalla oleva gospelyhtye kertoo omituisten aasinsiltojen kautta, kuinka Tähtien Sodassa voimme nähdä Saatanan työn Darth Vaderin tarinassa. Tämän jälkeen sali hiljenee pyytämään Jeesukselta apua. Nämä nuoret elävät yhä Jumalan pelossa, juuri niin kuin Skl:n ensimmäisessä puolueohjelmassa toivottiin.

Lähteet:

- 1, http://www.kristillisdemokraatit.fi/KD/www/fi/tavoitteet/historia/25v_historia.php
- 2, http://www.kristillisdemokraatit.fi/KD/www/fi/tavoitteet/historia/25v_historia.php
- 3, http://www.kdnuoret.fi/images/stories/arvosana/arvosana_100610.pdf
- 4, Helsingin Sanomat 9.11.2010
- 5, <http://www.fsd.uta.fi/pohtiva/ohjelma?tunniste=sklperiaate1979>
- 6, http://fi.wikipedia.org/wiki/Toimi_Kankaanniemi

EU-kansalaisilla on identiteettiongelma

Teksti: Sampo Peltola

Schuman-seura piti taannoin Valtio-opin laitoksella keskustelutilaisuuden Suomen EU-integraatiosta. Perinteisen EU-jargonin vaahdoista pääpuheenaiheeksi nousi ajatus kansallisuudet ylittävistä Eurooppa-identiteetistä, EU-integraation viemisestä "henkisellet tasolle." Asiaa puitiin vakavalla naamalla, joskin välillä pilke silmäkulmassa.

Teemaan on hankala suhtautua. Sen kaava tuo mieleen ravintola Machiavellin kasvisvaihtoehdon: resepti on abstraktisti hahmotettavissa, mutta samalla sen epämääräinen koostumus ja ärhäkkä tuoksu herättävät erinäisiä kysymyksiä. Schuman-seuran mukaan pan-eurooppalaisuus ei korvaisi luonnollista kansallistunnetta vaan toimisi ikään kuin yhdistävänä saumana nationalismien välillä. Kulttuurillisen autarkian aika olisi kuitenkin ohi. Päkäpäinen patriotismi ja oman navan tuijoittelu saisi väistyä ylikansallisen yhteistunnon tieltä. *Civis Europeanus Sum. European pride with a Finnish stride.* Ja niin edelleen.

Vapaan liikkuvuuden Eurooppa on meille kaikille jo tuttu juttu. Halpalennot, interrail ja euro ovat avanneet maanosamme rajoja Schengen-sopimustakin tehokkaammin. Erasmus-vaihtoa hyödynnetään ahkerasti ja yhä useampi solmii rajat ylittäviä ihmissuhteita. Mutta miten on Eurooppa-identiteetin laita?

Kehnosti. Vuoden takaisen eurobarometrin mukaan vain 5% union kansalaisista koki olevansa "ensisijaisesti eurooppalaisia." Etenkin Britanniassa, Skandinaviassa ja Itä-Euroopassa euroskeptisyys on vallannut alaa. Eurooppaa pitkin poikin ravaavat burd Gundipassin kantajat tavaavat Schumanin ideologiaa yhtä innokkaasti kuin Jukolan pojat lukkarin aapista. Eivät hyvin, siis.

Mikä hommassa sitten kusee? Osin kysymys on huonosta ajoituksesta: globaalien talouskriisin runtelemassa Euroopassa Brysselin suuntaan sadatteleminen on helppo keino kanavoida turhautumista. Perimmäinen syy lienee kuitenkin sama kuin Machiavellin kasvistarjoilussa. Tutun uunimakkaran ja lihaperunasoselaatikon tilalle ollaan ehdottamassa jotain uutta, epämääräistä ja tuntematonta. Ja juuri uudet, epämääräiset ja tuntemattomat konseptit pelottavat ihmisiä.

Pienimuotoiseksi nettijulkikkiseksi kohonneen Jouko

Pihon mielipidepalsta Uudessa Suomessa tarjoaa oivan panoraaman euroskeptikon sielunelämään. Eksentrisyytensä takia KD:stä kenkää saanut Piho profetoi 5.10. ilmestyneessä kirjoituksessaan kansallisvaltiot nielevästä, monikulttuurisesta, antikristillisestä ja homomyönteisestä maailmanimperiumista. Pihon sanoin Suomen tulee erota EU:sta, koska "EU on maailmaneliitin ensikokeilu globaalin Unionin synnyttämiseksi." Mielipiteensä 63-vuotias Loviisalainen pohjaa Ison Kirjan lisäksi arkipäivän kokemuksiinsa. "Lika barn leka bäst", Piho kirjoittaa. "Tämän päivän monikulttuurisuuden ... puolestapuhujat eivät joko ymmärrä mitä he tekevät, tai sitten he ymmärtävät ja ovat tietoisesti hajottamassa Suomen kansallisvaltiota osaksi ylikansallista ja kansainvälistä maailman uutta liittovaltiota, jossa Suomi on vain yksi pohjoinen maakunta ilman omaa lainsäädäntöä ja ilman omaa identiteettiä."

Pihon kaltaiset tärrä- euroskeptikot eivät sinänsä ole väärässä. Suomen integroituminen osaksi Euroopan kattavaa yhteisöä merkitsee väistämättä liikkumavaramme kaventumista. Uskallan kuitenkin väittää, että kyse on kaikkea muuta kuin yhtenäisen lainsäädännön pelosta. Perisuomalainen Pihon kokemusmaailma on sinivalkoisempi kuin Sibeliuksen Finlandia. Kansainvälisyys ja sen mukana tulevat vieraat kielet ja kovennot ovat ristiriidassa suomalaisen korpiluterilaisuuden kanssa. Pihon identiteetti on auttamattoman homogeeninen (heh). Reaktio on sama kuin yrittäisi kipata juureskiusausta vannoutuneen karnivoorin lautaselle.

Olen itse kasvissyöjä. Maccassa aterioidessani yritän unohtaa vaistonvaraiset ennakkoluuloni, sulkea sieraimeni ja nähdä ruokavalioni takana piilevän potentiaalin, kestävä koehityksen ja suuremman kokonaishyvän. Samalla tavalla koen myös ajatuksen pan-eurooppalaisesta identiteetistä. Ajatuksen kokonaisvaltaisesti yhtäpitävästä Euroopasta liittyy useita haasteita, jopa uhkakuvia. Uskon silti tiiviimmän eurooppalaisen yhteistyön potentiaaliin, ylikansalliseen yhteisöön, jossa henkilön syntyperä, äidinkieli tai geeniperimä eivät enää dominoisi tämän identiteettiä. En myöskään näe, miksei suomalaisen kansallistunne pystyisi kansaaloon vapaamman ja vivahteikkaamman Euroopan kanssa.

Arkkitehtuurin politiikkaa

– Esimerkkeinä ylioppilaskylä ja Neuvostoliiton kaupunkisuunnittelu

Teksti: Lassi Vainio

Ylioppilaskylä on erottamaton osa Turun yliopistokaupunkimaisuutta. Harvoin tullaan ajatelleeksi, kuinka modernia rakentamista vuosina 1969-1979 yliopiston kupeeseen nousut harmaa kerrostalokompleksi aikanaan edusti. Ylioppilaskylän suunnittelussa pyrittiin tietoisesti sosiaalisten tavoitteiden ja yhteisöllisyyden edistämiseen. Ihmisten käyttäytymiseen on yritetty vaikuttaa fyysisen ympäristön rakentamisella aikaisemminkin. Äärimmäisintä esimerkkiä arkkitehtuurin politiikasta edustaa kaupunkisuunnittelu 1920-luvun Neuvostoliitossa.

“

Ylioppilaskylän suunnittelijoita innoittivat sosiologiset tutkimukset, joiden mukaan fyysisellä ympäristöllä oli merkittävä vaikutus ihmisten käyttäytymiseen. Asuin ympäristön nähtiin vaikuttavan ”erilaisten pienryhmien muotoutumiseen, osanoton kehittymiseen ja poliittiseen kiinnostukseen”

Harmaita, tavattoman tylsiä ja ankeita elementtirakennuksia. Keltaisia, punaisia ja sinisiä ovia sekä värikkäitä seinäornamentteja, jotka luovat elottomia betoniseiniä vasten lähinnä irvokkaan kontrastin. Satunnaiselle ohikulkijalle ylioppilaskylä näyttää 1960- ja 1970-lukujen halpana ja tehokkaana rakentamisena, jonka tavoitteena oli luoda pieneen tilaan niin paljon opiskelija-asuntoja kuin mahdollista.

Ylioppilaskylän rakentamisen taustalla vaikuttivat kuitenkin huomattavasti jalommat sosiaaliset motiivit. Visa Suonpää on valaissut ylioppilaskylän suunnittelua, rakentamista ja kehitystä historiikissaan Elämää mehiläiskennossa. Kohtaamisia 1970-luvun ylioppilaskylässä¹. Ylioppilaskylän suunnitelleet arkkitehdit, Erkki Valovirta ja Jan Söderlund, toteuttivat tyyli puhtaan esimerkin konstruktivistisesta ja strukturalistisesta arkkitehtuurista. Ylioppilaskylää ei suinkaan nähty yksitoikkoisena asuin ympäristönä, vaan päinvastoin – yksitotisuutta ja ankeutta edusti arkkitehtien kritisoima perinteinen suomalainen ”metsälähiö”. Konstruktivismi edusti selkeälinjaista, yksinkertaisen kaunista arkkitehtuuria. Se loi neutraalit puitteet, joiden sisällä ihmiset saattoivat olla vapaita ja vapautua yhdessä toisten kanssa.²

Samankaltainen vapauskäsitelmä toimi ohjenuorana puoli vuosisataa aikaisemmin, kun Neuvostoliitossa hahmoteltiin tulevaisuuden kommunistisia kaupunkeja. Mikko Ylikangas on eritellyt näitä suunnitteluprosesseja artikkelissaan ”Ihmisen luomisen insinöörit” - kaupunkisuunnittelu uuden ihmisen luomiseksi välillä 1920-luvun Neuvostoliitossa³. Valtion keskuksuunnitteluviraston Gosplanin korkeassa virassa toiminut sosiologi ja taloustieteilijä Leonard Moisei Sabsovitsch perusti kaupunkisuunnittelunsa sosialistiselle ihmiskäsitykselle: yksilöllisyys ja vapaus voitiin saavuttaa vain yhteistoiminnassa toisten kanssa, kollektiivissa.⁴ Tavoite oli toteutettavissa vain luomalla täysin uudenlaisia asuin ympäristöjä.

Tavoitteena sosiaalisen struktuurin luominen

Ylioppilaskylän suunnittelijoita innoittivat sosiologiset tutkimukset, joiden mukaan fyysisellä ympäristöllä oli merkittävä vaikutus ihmisten käyttäytymiseen. Asuin ympäristön nähtiin vaikuttavan ”erilaisten pienryhmien muotoutumiseen, osanoton kehittymiseen ja poliittiseen kiinnostukseen”⁵. Uuden polven neuvostoarkkitehtien usko kaupunkisuunnitteluun oli vielä radikaalimpaa: se oli tehokas keino ihmisyksikön muokkaamiseen. Käsitelmäolosuhteiden määräävyydestä tietoisuuteen nähden nousi tieteellisen sosialismin perusperiaatteista.⁶

Luonnos 1100 ihmisen asuin kkommuuniksi Kuznetskin teollisuuskaupunkiin. Alkuperäinen lähde: Aleksandr, Leonid ja Vesnin, Viktor julkaisussa Sovremennaja arhitektura, No 3/1930.

Myönteisen sosiologi Kalevi Pihan näkemystä alueellisen läheisyyden positiivisesta korrelaatiosta yhteisöllisyydelle ylioppilaskylään pyrittiin luomaan mahdollisimman paljon kulkureittejä, joissa ihmisten tiet kohtaisivat. Sosiaaliset kontaktit lisääntyivät välttämättä, kun asukkaiden välinen etäisyys lyhenisi. Suonpää kirjoittaa historiikissaan erityisistä ”törmäyspisteistä”, joita varsinkin vastakkaisille sukupuolille oli runsaasti. Luhtikäytävät ja muut rakennusten väliset sokkeloiset kulkuväylät edustivat intiimejä ympäristöjä. ”Seurustelu ja parien muodostus oli hyvin vilkasta.”⁷

Rakenteiden merkitys parisuhteille ei jäänyt Neuvostoliiton kaupunkisuunnittelijoiltakaan huomaamatta. Eräseen ehdotukseen Moskovan uudelleenrakentamisesta kuuluivat pienet yhden hengen asuin solut, joissa mies ja vaimo saattaisivat asua vierekkäin. Ylikangas kuvaa, kuinka fyysisen ympäristön katsottiin selkeyttävän myös erotilanteita: ”Kumpikin saattoi myös halutessaan lopettaa suhteen yksinkertaisesti lukitsemalla solujen välisen oven.”⁸ Hulluutta vai äärimmäistä sukupuolten välistä tasa-arvoa?

Ylioppilaskylässä keskeisimpiä yhteisöllisyyden luoja olivat yhteiskeittiöt. Yhteiskeittiöt toimivat eri paikkakunnilta, eri uskontokunnista ja kieliryhmistä sekä eri sosiaaliluokista tulevien ihmisten kohtauspaikkoina. Niillä katsottiin olevan symbolinen, suorastaan luokkarajat murtava ja solidaarisuutta luova vaikutus.⁹ Tämä autuas ajatus yhteiskeittiöistä ei aivan vastaa nykypäivän arkkitekemusta sotkuisista hellanlevyistä ja likaisista pöydistä, joiden siivoamisesta kukaan ei kanna vastuuta.

Arkkitehdit edelläkävijöinä

Vaikka ylioppilaskylä ei enää uudenaikaiselta näytäkään, edusti se aikansa moderneinta rakentamista. Valmiit elementit mahdollistivat tehokkaan ympärivuotisen rakentamisen¹⁰. Myös asuntojen laatu ja varustelutaso oli korkea. Tämä käy ilmi erityisesti vertailussa 1950-luvulla valmistuneisiin ylioppilastaloihin. Ylioppilastaloissa naisilla ja miehillä oli omat kerrokset, asunnot olivat kahden hengen huoneita ja WC- sekä pesutilat kerroksen yhteisiä. Ylioppilaskylässä jokaisella oli sen sijaan oma huone, jossa oli WC ja suihku. Ylioppilaskylässä asuin standardit olivat siis korkeammalla kuin useimmissa ajan alivuokralaisasunnoissa, ja varsinkin maaseudulta tuleville opiskelijoille ylioppilaskylään muuttaminen merkitsi suorastaan asuinolojen kohoamista.¹¹

Suunnitellessaan asuin ympäristöjä arkkitehdit luovat aina myös tulevaisuutta. Suonpään sanoin ylioppilaskylää suun-

nitellessaan ”[a]rkkitehdit joutuivat olemaan futurologeja.”¹² 1920-luvun Neuvostoliitossa arkkitehtien tehtävänä oli luoda kommunistisen yhteiskunnan fyysiset puitteet. Kaupunkisuunnittelun edelläkäyvää luonnetta korosti se, että 1900-luvun alun Venäjällä arkkitehtien utopioita ei rajoittanut vanha kaupunkisuunnittelun perinne, toisin kuin Länsi-Euroopassa.¹³ Neuvostoarkkitehdit jakaantuivat vuoteen 1925 mennessä kahteen koulukuntaan: kaupunkeja vastustaviin ja kropotkinilaisesta yhteisöllisestä anarkismista ammentaviin disurbanisteihin sekä kaupunkeja sosialistisen yhteiskunnan perusyksikköinä korostaviin urbanisteihin.¹⁴

Urbanististen koulukunnan edustajat päätyivät pahimmillaan groteskeihin, totalitaristisiin visioihin. Suunnitelmia yhdistävä piirre oli yksityisen asuintilan vähyyks. Edellä jo mainittu Sabsovitch katsoi viiden neliömetrin tilan olevan täysin riittävä yksittäiselle ihmiselle. Pieni yksityistila mahdollistaisi julkisten tilojen suuremman koon ja paremman viihtyvyyden.¹⁵ Pisimmälle kollektivistisen kaupunkisuunnittelun vei arkkitehti Nikolai Kuz'min. Hänen suunnitelmissaan työläisten oli määrä asua valtavissa, jopa 3000 ihmisen betonisissa asuinkommuuneissa. Lapset olisi eristetty vanhemmistaan, jotta työikäiset miehet ja naiset vapautuisivat täysimääräisesti työntekoon. Työntekoa ja vapaa-aikaa ohjattaisiin radiokäskyin tarkan minuuttiaikataulun mukaan.¹⁶

Nämä totalitaristiset visiot olivat jo varsin kaukana sosialistisen ideologian tasa-arvon ihanteesta. Disurbanistisen koulukunnan suunnitelmat olivat sen sijaan huomattavasti lähempänä Marxin ideaalia valtiottomasta yhteiskunnasta. Vastustaessaan perinteistä keskusta-periferia jakoa disurbanistit haaveilivat Neuvostoliitosta, jossa ei olisi pääkaupunkia vaan asutus, palvelut ja tuotanto olisi hajasijoitettu koko maan kattavien rautateiden varsille. Äärimmillään unelmat olivat lähes futuristisia: ”Ihminen olisi uudella, lentokoneiden, autojen ja sähköjunien aikakaudella ensimmäistä kertaa vapaa asumaan, työskentelemään ja liikkumaan missä itse halusi.”¹⁷

Yhteisöutopioiden kritiikkiä

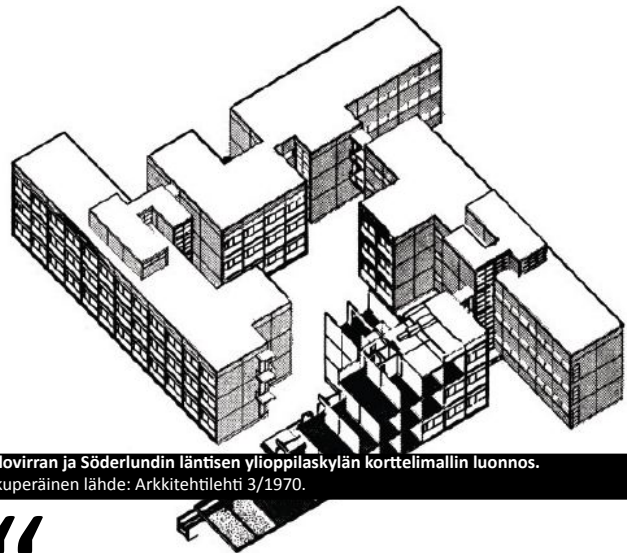
Lopulta arkkitehtien yltyöpäiset suunnitelmat olivat liikaa Neuvostoliiton kommunistiselle puolueellekin. 1930-luvulle tultaessa urbanistisen ja disurbanistisen koulukunnan välinen kiistely oli leimahtanut ilmiriidaksi, jollaista ei yksiooppisessa Neuvostoliitossa saatettu sallia. Moskovan puoluejohtaja Lazar Kaganovitsh haukkui niin disurbanistien haaveilut pääkaupungittomasta valtiosta kuin urbanistien visiot tuhansien työläisten asuinrakennuksista.¹⁸

Ylikangas päättää artikkelinsa huomioimalla, että arkkitehtien kurinpalautus oli sidoksissa laajempaan historialliseen kehukseen. Vallankumouksen jälkeisessä vapaammassa mielipideympäristössä arkkitehtien suunnitelmia ei kontrolloitu kovin tarkasti. Stalinin noustua valtaan puolue otti totalitaristiseen ohjaukseensa kaikki yhteiskunnan sektorit. Kaupunkisuunnittelu valjastettiin sosialistisen ihmisen luomisvälineestä keskusjohtoisen teollisuusmahdin kehittämiseen. Sitä paitsi reilun vuosikymmenen aikana oli jo rakennettu lukemattomia teollisuuskaupunkeja perinteisen mallin mukaan ilman sen suurempia idealistisia suunnitelmia.¹⁸

Ylioppilaskyläkään ei ole säästynyt kritiikiltä. Se ei onnistunut täyttämään kaikkia suunnittelijoidensa tavoitteita. Vuonna 1977 tehdyn asukaskyselyn mukaan kontaktien syntyminen ei ollut ylioppilaskylässä yhtään yleisempää kuin vaikkapa keskustan vuokra-asunnoissa.¹⁹

Ylioppilaskylä oli aikansa urbaani yhteisöutopia, 1970-luvun yhteisökäsityksen ilmentymä. Yhteiskunnassa vallitseva elämäntapa on sittemmin muuttunut individualistisemmaksi – niin myös opiskelijoiden. Aika on ajanut ohi entisen kaltaisista yhteisöasunnoista. Ylioppilaskylän saneerauksessa vuosina 1994–2003 yksiöiden määrää lisättiin huomattavasti.²⁰

Arkkitehtonisesti ylioppilaskylä ei ole enää se sama lippulaiva, jota esiteltiin lukuisissa alan kansainvälisissä julkaisuissa ja jossa vierailu kuului monien ulkomaalaisten vieraiden matkaohjelmaan.²¹ Nummenrannan uusien kerrostalojen, saattika aivan Helsingintien kupeeseen nousseen tornitalo Ikituurin rinnalla ylioppilaskylän harmaat ja matalat betonikolhoosit näyttävät auttamatta hieman surullisilta. Silti niissä on jotain kiehtovaa. Postmodernisti voisi sanoa, että arkkitehtuurinkin kauneus on aikaan sidottua. Kuka tietää, ehkä tulevat sukupolvet pitävät nyt niin modernilta vaikuttavaa Ikituuriakin käsittelemättömänä, ympäristöönsä soveltumattomana kuvatuksena.

Valovirran ja Söderlundin läntisen ylioppilaskylän korttelimallin luonnos. Alkuperäinen lähde: Arkkitehtilehti 3/1970.

Ylioppilaskylässä keskeisimpiä yhteisöllisyydenluojia olivat yhteiskeittiöt. Yhteiskeittiöt toimivat eri paikkakunnilta, eri uskontokunnista ja kieliryhmistä sekä eri sosiaaliluokista tulevien ihmisten kohtaamispaikkoina. Niillä katsottiin olevan symbolinen, suorastaan luokkarajat murtava ja solidaarisuutta luova vaikutus.

Lähteet:

- 1 Suonpää, Visa (2004): Elämä mehiläiskennossa. Kohtaamisia 1970-luvun Turun Ylioppilaskylässä. K & H, kulttuurihistoria, Turun yliopisto ja Turun ylioppilaskyläsäätiö, Turku. Online. Viitattu 30.10.2010. URL: <http://kotiweb.kotiportti.fi/visa.suonpaa/yolehti.PDF>
- 2 Suonpää 2004, 5–8.
- 3 Ylikangas, Mikko (1998): ”Ihmisen insinööri” - kaupunkisuunnittelu uuden ihmisen luomisvälineenä 1920-luvun Neuvostoliitossa. Teoksessa Härmänmaa, Katri ja Mattila, Markku (toim.) Uusi uljas ihminen eli modernin pimeä puoli. Atena Kustannus Oy, Jyväskylä.
- 4 Ylikangas 1998, 59–60.
- 5 Suonpää 2004, 7.
- 6 Ylikangas 1998, 43.
- 7 Suonpää 2004, 14, 17.
- 8 Ylikangas 1998, 48–50.
- 9 Suonpää 2004, 17.
- 10 Suonpää 2004, 10.
- 11 Suonpää 2004, 18–20.
- 12 Suonpää 2004, 34.
- 13 Ylikangas 1998, 41–42.
- 14 Ylikangas 1998, 43.
- 15 Ylikangas 1998, 59.
- 16 Ylikangas 1998, 60–62.
- 17 Ylikangas 1998, 45–47.
- 18 Ylikangas 1998, 64–66.
- 19 Suonpää 2004, 34.
- 20 Suonpää 2004, 14, 37.
- 21 Suonpää 2004, 34.

Kirja-arvostelu esseen ja tentin sijasta

Teksti: Timo Soikkanen, Ilkeämielinen tentaattori

Olen kirjoittanut tästä aiheesta aikaisemminkin. Turhaa! Kuten muukin kansanvalistus yleensä. Mutta kun olen itsepäinen, niin yritetään vielä kerran.

Hämmästelen usein sitä, etteivät opiskelijat pyydä tentin tai esseen sijaan lupaa saada laatia kirja-arvosteluja tenttikirjoista, vaikkapa VALPON palstoille. Se olisi usein antoisin tapa (eli parempi kuin essee tai tavallinen tentti). Koska opiskelijat eivät kirja-arvosteluja pyydä, olen yhä useammin ottanut tavakseni muotoilla tentissä kysymyksen seuraavasti: ”Laadi kirja-arvostelu tenttikirjasta”. Usein kirja-arvostelu kertoo paljon paremmin sen, onko opiskelija lukenut kirjan ja ymmärtänyt lukemansa kuin jonkin yksityiskohdan tivaaminen.

Millainen sitten on hyvä kirja-arvostelu? Ja miksi kirjoittaa sellainen?

Jälkimmäiseen kysymykseen vastaan lyhyesti: kirja-arvostelu on käytännöllinen tapa suorittaa tenttikirja ja joskus opiskelija voi saada sillä hieman taskurahaa työstä, jonka hän on joka tapauksessa tehnyt – joko omasta halustaan tai pakosta. Lisäksi hän näin oppii tavan laatia kirja-arvosteluja, joita voi sitten tarjota lehdille. Olenpa nähnyt parinkin toimittajan uran alkaneen opiskeluaikojen kirja-arvosteluilla.

Ohjeiden antaminen hyvän kirja-arvostelun laatimiseen onkin vaikeampi tehtävä. Toki kirja-arvostelun voi laatia monella tavalla ja makujakin on monia. Toisaalta on hyviä ja on huonoja arvosteluja. Seuraavassa joitakin vinkkejä, joita voi noudattaa tai soveltaa.

1. *Alkulause tai ingressi.* Yleensä on syytä aloittaa jollakin ”ilma-valla” lauseella tai ajatuksella. Myös motto suoraan kirjasta tai yleisestä ajattelusta on sivistynyt tapa vangita lukijan huomio.

2. *Esittely.* On syytä esitellä kirjoittaja ja hänen aiheensa; jollei muuten niin äärimmäisen lyhyesti. Joskus näkee arvosteluja, joissa ei sanota kirjasta mitään, mutta arvostelija kertoo omia käsityksiään aihepiiristä. Tällainen on halventavaa kirjan kirjoittajaa kohtaan, antaa vähän lukijalle ja kertoo arvostelijan itsekeskeisyydestä.

3. *Tarkemmat kohteet.* Lähempään tarkasteluun on syytä ottaa kirjasta 1 - 3 mielenkiintoista kohtaa tai asiaa. Kolme on maksimi. Uutuus on yksi motiivi valita asia tarkempaan esittelyyn. Usein näkee arvosteluja, joissa kirjoittaja revittelee asialla, joka on jo tutkimuskirjallisuudessa tuttu: kyse on vain arvostelijan tietämättömyydestä tai vielä pahempaa – ko. kirjan kirjoittajan tietämättömyydestä.

Kirjan kirjoittajan tekemä virhe tai sellaiseksi tulkittava on eräs valinnan kriteeri. Pieniä vuosiluku- ja kirjoitusvirheitä voi mainita esimerkinomaisesti, mutta niiden luettelointia on vältettävä. Pikkuvirheiden listojen lukeminen on puuduttavaa ja useimmiten kertoo arvostelijan itsetehostuksen tarpeesta.

“

Millainen sitten on hyvä kirja-arvostelu? Ja miksi kirjoittaa sellainen?

Jälkimmäiseen kysymykseen vastaan lyhyesti: kirja-arvostelu on käytännöllinen tapa suorittaa tenttikirja ja joskus opiskelija voi saada sillä hieman taskurahaa työstä, jonka hän on joka tapauksessa tehnyt – joko omasta halustaan tai pakosta. Lisäksi hän näin oppii tavan laatia kirja-arvosteluja, joita voi sitten tarjota lehdille.

Esiteltäviksi valittujen asioiden yhteydessä näkyy arvostelijan ammattitaito. Arvostelu seisoo tai kaatuu valintojen myötä.

4. *Kannanotot.* Pitää ottaa kantaa ja olla rohkeutta sanoa oma näkemyksensä selvästi. Toisaalta on osattava sanoa oma kantansa loukkaamatta tai solvaamatta. Vaikka olisi sitä mieltä, että koko kirja olisi kannattanut jättää kirjoittamatta, on pyrittävä löytämään myös jotain positiivista. Kuuluu pelin henkeen.

5. *Lyhyys ja iskevyyt* ovat vaikeita tyyllilajeja, joita tarvitaan erityisesti kirja-arvostelua tehtäessä. Esimerkiksi Turun Sanomat antaa kirja-arvostelulle 2500 - 4000 lyöntiä (välilyönteineen). Se tarkoittaa 12 fontilla ja normaalilla rivivälillä 1 - 1,5 sivua, mikä ei ole paljon.

6. *Otsikointi* on oma tyyllilajinsa, joka auttaa ja ohjaa lyhyteen.

7. *Hauskuus ja ironia* ovat hyviä asioita, mutta vaativat mestaria onnistuakseen. Pahimmillaan syntyy kuva, että arvostelija on kade kirjoittajalle ja purkaa vain omia traumojaan.

8. *Loppulause* voi olla vaihteleva. Se voi olla vaikka rohkaiseva ja tasapainottava ”ylösnosto” rankan haukkumisen jälkeen, tai se voi olla aihepiirin tärkeyden toteaminen. Yleensä on parempi lopettaa positiiviseen kuin negatiiviseen ajatukseen – varsinkin jos arvostelu on yleissävyltään ollut kriittinen.

Lopuksi
ottaisin esille
kolme eri tapaa tehdä
kirja-arvostelu.

Ensimmäinen tapa on
päättää jo ennen lukemista
laatia arvostelu lukemas-
taan. Tällöin yleensä tehdään
merkintöjä ja muistiinpanoja pitkin
matkaa. Tämän tyylin heikkoutena on yleen-
sä se, että lopputuloksesta tulee aivan liian pitkä
– neljä viisi sivua. Toisaalta mikään ei ole niin opettavaista
kuin oman tekstin lyhentäminen.

Toinen tapa on lukea koko kirja ja sulatella sitä viikko kaksi ja
vasta sen jälkeen pakottaa itsensä kirjoittamaan arvostelu muis-
tin pohjalta. Faktat on toki paras tarkastaa. Päätös arvostelun
laatimisesta tällä tyyllillä syntyy usein vasta jälkikäteen ja tyyllillä
”luinpahan niin hyvän kirjan, että laadin siitä arvostelun”. Yleen-
sä tällä tyyllillä syntyy paras ja kompaktein tuotos vähimmällä
vaivalla.

Kolmas tyyli on lukea mitä muut ovat kirjasta kirjoittaneet ja
peilata omia lukuelämyksiä, tunteja ja ajatuksia näihin. Joskus
lopputulos on hyvä. Useimmiten kuitenkin omaperäisyys jää
puuttumaan.

kokoomusnuoret

www.koktail.com

KIELIKUMPPANI

KIELIKOULUTUSTA,
KÄÄNNÖKSIÄ
JA KIELITUKEA

englanti, saksa, ranska

Yrityksille:

- yksityis- ja pienryhmäkoulutus
- käännöstyöt kaikilla kielillä
- tukipalvelut kansainvälistymisprojekteissa

Opiskelijoille:

- gradujen kielentarkistus
- työhaastattelupreppaus

KIELIKUMPPANI
Maaherrankatu 31
20200 Turku

Ota yhteyttä!
0400 744 863; 040 5262 365
www.kielikumppani.fi

**REILU JUOMINEN
EDISTÄÄ
HENGITYSTÄ**

Räventola
PROFFAN
KELLARI
REHTORINPELLONKATU 6
PUH. 250 5515

Turun Nummenmäen Apteekki
Nummisbackens Apotek

Maisteri ei ole valmis – valmistaudu siihen

Opiskelu-aika on mahtavaa. Ei sitä myöhemmin ole mahdollista lähteä kesken vuoden reissuun, juhlia joka arki-ilta tai vaikkapa nukkua auringonlaskuun asti. Parasta on se, kun aamulla haalareissa kotiin kömpiessä ohikulkijat vain huvittuneesti hymähtävät, että voi noita opiskelijoita. Yritäpä samaa kravatti otsalla tai jakkupuvussa kolmevitosenä – varmasti katsotaan pitkään.

Nuorena on oltava mahdollisuus elää ja mokata – kasvaa. Opiskelu-aikaan liittyy vahvasti itsenäistyminen: itselläni se ainakin tarkoitti muuttoa vanhempien luota uuteen kaupunkiin, pyykinpesua, kaupassa käyntiä, uusia tuttavuuksia ja ihastumisia. Siirtymä lukiosta yliopistoon oli iso henkinen muutos. Isompi muutos on vielä edessä – siirtymä yliopistosta omilleen.

Työelämä pelottaa. Muutos. Miltähän tuntuu, kun sähköpostiosoite ei enää lopu @utu.fi? Kun ei enää kuulu P-klubin sähköpostilistalle?

Siirtymä opinnoista työelämään on iso. Se fyysinen ja sosiaalinen ympäristö, jossa on kasvanut itsenäiseksi, muuttuu ensimmäistä kertaa. En yhtään ihmettele, miksi opiskelijoiden mielenterveyspalveluja käytetään niin paljon. Ensimmäiset vakavat parisuhteet, oman talouden pyörittäminen, uusi ympäristö, opiskelupaineet, epävarman tuntuinen tulevaisuus – näistä jokainen yksinäänkin luo tuen tarpeen. Tukea saa onneksi opiskelukavereilta ja läheisiltä. Tukea tarvittaisiin lisää. Tässä on tiedekunnalla, yliopistolla, ainejärjestöillä, ylioppilaskunnalla ja myös ammattiliitoilla parantamisen paikka.

Kyllä työelämää saa pelätä. Ymmärräthän kuitenkin, että se on oikeasti ihan tavallista elämää. Ovat aiemmatkin maisterit selvinneet siitä. Olen usein pohtinut, mikä olisi paras tapa valmistautua valmistumiseen. Itsensä tunteminen, aktiivisuus, asenne. Ennen kuin voi lähteä myymään itseään työmarkkinoille, on tunnettava itsensä: omat vahvuudet, kyvyt ja heikkoudet.

Maisteri ei ole valmis valmistuessaan. Se on yleistutkinnon erikoisuus. Pelottavampaa olisi, jos pitäisi tehdä töitä loppuikä sillä koulutuksella, jonka VTM antaa. Tutkinto luo pohjan työurallesi. Varmaa on, että ensimmäinen työsi ei ole eläkevirka.

Muista elää opiskelu-aikasi. Muista samalla valmistautua valmistumiseen. Mutta muista myös, että sinun ei tarvitse olla valmis valmistuessasi. Itse ainakin haluan olla silloin vasta alussa.

“

Kyllä työelämää saa pelätä. Ymmärräthän kuitenkin, että se on oikeasti ihan tavallista elämää. Ovat aiemmatkin maisterit selvinneet siitä. Olen usein pohtinut, mikä olisi paras tapa valmistautua valmistumiseen. Itsensä tunteminen, aktiivisuus, asenne. Ennen kuin voi lähteä myymään itseään työmarkkinoille, on tunnettava itsensä: omat vahvuudet, kyvyt ja heikkoudet.

Aki Reinimäki

Kirjoittaja on viittä vaille valmis valtiotieteiden maisteri, joka työskentelee Suomen Valtiotieteilijöiden Liitossa asiamiehenä.

Humanistit ja yhteiskuntatieteilijät Yhdysvaltojen Japanin-tiedustelussa

Teksti: Ville Okkonen

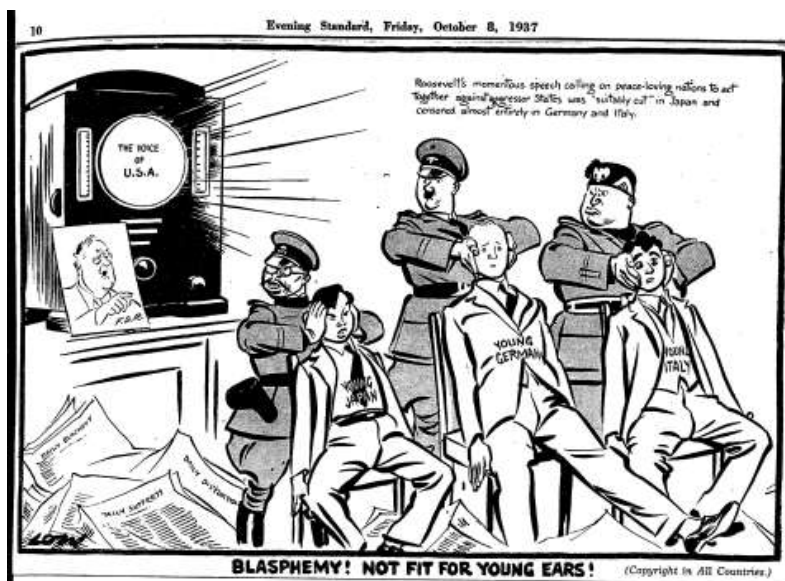
Menneisyyttä, yhteiskuntaa ja ihmisen käyttäytymistä koskeva asiantuntemus on tärkeä resurssi politiikassa. Jo yhteiskunnallisen ilmapiirin tulkinta edellyttää käsityksiä ja ymmärrystä kohteesta. Psykologisen sodankäynnin, tehokkaan propagandan ja uudelleenkasvatuksen onnistumisen välttämättömänä ehtona on asiantuntemuksen kytkeminen politiikkaan. Kun valtiojohto tekee ratkaisuja tiedustelutiedon perusteella, ei ole tarpeetonta edellyttää, että tieto olisi luotettavaa. Poliittisten päämäämäärien saavuttamiseksi materiaalin tulkinnan on oltava johdonmukaista, mikä ei tietenkään onnistu, jos työtä ohjaavat esimerkiksi voimakkaat ideologiset esioletukset. Toisen maailmansodan aikana tiedustelussa otettiin edistysaskelija, ja sen jälkeen liittoutuneiden mielenkiinto miehitettyjen alueiden kulttuuriresurssija kohtaan oli eräs poliittisten päämäärien saavuttamisen perusta. Yhteiskunnan, kulttuurin ja menneisyyden tuntemuksen tärkeys ilmenee esimerkiksi Yhdysvaltojen Japanin-tiedustelusta toisessa maailmansodassa. Yhdysvallat hyödynsi humanistista ja yhteiskuntatieteellistä osaamista tiedonkeräämisessä, taktisen ja psykologisen sodankäynnin suunnittelussa ja kesällä 1942 perustetun Office of Strategic Services -järjestön (OSS) toiminnassa.

Heinäkuussa 1941 perustettiin presidentti Franklin Rooseveltin käskystä Coordinator of Information -järjestö, joka pyrki keräämään ja analysoimaan vieraita valtioita koskevaa tietoa. Erilaiset tutkimus- ja selvitystoimet olivat toisen maailmansodan yhteydessä merkittävä osa tiedon keräämistä, analyysia ja poliittista sodankäyntiä. Tiedon kerääminen edellytti vahvaa sosiologista, antropologista ja historiallista taustatietoa ja niihin kytkeytynyttä ammattitaitoa. Tehokas viholliskuvien luominen, propagandan suunnittelu ja levittäminen sekä vihollisen taistelutahdon murttamiseen tähdännyt toiminta edellyttävät systemaattista tietoa kohdevaltion politiikasta, sosiaalisista rakenteista, uskomusjärjestelmistä, indoktrinaatiokanavista, myyteistä ja historiasta. OSS:n lisäksi keskeisiä psykologisen sodankäynnin

organisaatioita toisen maailmansodan aikana olivat Yhdysvaltojen armeijan Psychological Warfare Branch (PWB), News and Censorship Section (INC), Psychology Warfare Division (PWD) ja Tyynellä valtamerellä toiminut Psychological Warfare Branch of General Headquarters (GHQ).¹ Tiedustelu- ja turvallisuuspalvelujen tehtävänä oli koordinoita ja kontrolloida tiedon levittämistä, ohjata yleistä mielipidettä ja vaikuttaa maanpuolustus- tahtoon.

Yhdysvallat tuli mukaan liittoutuneiden akselivaltojen vastaiseen sodankäyntiin Japanin hyökättyä Pearl Harborin laivastotukikohtaan joulukuussa 1941. Uusien psykologiseen sodankäyntiin ja eri tyyppisten tietojen keräämiseen keskittyvien tiedustelupalvelujen organisoiminen tarkoitti Yhdysvaltojen tiedustelupolitiikassa siirtymistä kohti eriytyneiden järjestöjen keskittämistä.² Japanilaisen yhteiskunnan, historian ja nationalistisen mentaliteetin ymmärtäminen vaati asiantuntemusta. Tärkeä kysymys oli, miten nationalismi oli Japanissa noussut 1860-luvun lopun Meiji-restauraation jälkeen. Japanissa erityisen identiteetin korostaminen, rakentaminen ja levittäminen kuuluivat yhteiskunnan modernisoitumiseen ja sitä toteutettiin kansallisten tarinoiden ja myyttien avulla. Kuten Euroopan kansallisvaltioissa 1800-luvun jälkipuoliskolla, Japanissa nationalismi loi yhtenäisen ja eheän historiallis-mytologisen kertomuksen japanilaisuudesta, josta kansallinen identiteetti, kulttuuriarvot, yhteiskuntajärjestys ja poliittiset päämäärät voitiin esittää tarkoituksenmukaisina ja oikeutettuina. Japanissa nationalismi oli voimistunut ensimmäisen maailmansodan jälkeen, mikä ruokki sen imperialistisia pyrkimyksiä Tyynellä valtamerellä. Sisäpolitiikassa suunta ilmeni esimerkiksi siten, että Japanin kommunistinen puolue lakkautettiin vuonna 1925 ”rauhansäilymislailla”, jolloin epäjapanilaisiksi luokitellut ajatukset, liikkeet ja puolueet kriminalisoitiin.

Sodan voittamiseksi liittoutuneiden oli selvitettävä vastustajan heikkoudet ja henkiset aseet. Mielentilanvastainen

“

Humanistien ja yhteiskuntatieteilijöiden avulla pyrittiin selvittämään millainen vihollinen Japani oli ja miten japanilaisten taistelutahto oli murrettavissa. Joukkotiedotusvälineet olivat kehittyneet huomattavasti maailmansotien välisenä aikana, joten television, radion, sanomalehtien ja elokuvien kuin myös lentolehtisten käytöstä tuli keskeinen psykologisen sodankäymisen väline.

taistelu perustui tietoihin kansalaisten asenteista, kulttuurin erityispiirteistä ja yhteiskunnallisista olosuhteista sekä näiden keskinäisestä vaikutuksesta. Humanistien ja yhteiskuntatieteilijöiden avulla pyrittiin selvittämään millainen vihollinen Japani oli ja miten japanilaisten taistelutahto oli murrettavissa. Joukkotiedotusvälineet olivat kehittyneet huomattavasti maailmansotien välisenä aikana, joten television, radion, sanomalehtien ja elokuvien kuin myös lentolehtisten käytöstä tuli keskeinen psykologisen sodankäymisen väline.

Tutkimalla Japanin yhteiskuntaa voitiin saada tietoa, mitkä tekijät erityisesti vahvistivat japanilaista nationalismia, joka yhdysvaltalaisille näyttäytyi militaristisena äärintationalismina. Koko reproduktioapparaatti Japanissa alleviivasi kansalaisten velvollisuuksia keisarikuntaa ja keisaria kohtaan. Japanissa joukkotiedotusvälineet palvelivat äärintationalistista propagandaa, joilla ylläpidettiin myyttiä japanilaisten moraalista yliveritaisuudesta, rodullisesta ylemmyydestä, keisarin jumalallisesta syntyperästä ja Japanin saarten pyhästä alkuperästä. Kuten muissakin kansallisvaltioissa, patrioottisilla juhlapäivillä pyrittiin vahvistamaan kansallisuusaatetta ja isänmaallisuutta. Japanilla oli teleologinen määränpää hallita maailmaa vanhan historiallisen myytin mukaisesti. Kansallisen mytologian mukaan Japanin keisari ja japanilaiset olivat muinaisen auringonjumalattaren Amaterasu Omikamin jälkeläisiä. Erityinen psykologinen osasto Yhdysvaltojen sotapommitusten tukemiseksi organisoitiin syyskuussa 1941. Se työllisti eri alojen eksperttejä psykologiasta, sosiologiasta ja sosiaaliantropologiasta.³ Antropologian ja historioitsijoiden tutkielmia ja raportteja käytettiin upseerien ja tiedustelijoiden sekä sodan jälkeen miehityshallinnon piirissä työskentelevien henkilöiden kouluttamiseen.

Toinen maailmansota päättyi Japanin antautumiseen liittoutuneille elokuussa 1945 Hiroshimaan ja Nagasakiin pudotettujen atomipommien jälkeen. Vaikka maailmansota oli loppunut, suurvaltojen suhteet kiristyivät eivätkä Yhdysvaltojen turvallisuusuhkat loppuneet. Japanissa liittoutuneiden miehityshallinto toteutti vaikuttavia yhteiskunnallisia uudistuksia keisarin jumalallisen aseman muuttamisesta perustuslain uudistamiseen, koulutuspoliittisia reformeja, toteutti yleisen äänioikeuden, järjesti uudelleen puolueiden ja ammattiyhdistysliikkeen toiminnan, toteutti maareformin, hajotti

talouselämän omistuspohjan ja tuki paikallisen kulttuuriperinnön suojelemista eri asiantuntijoiden laatimien ohjelmien ja suunnitelmien pohjalta. Tämä oli mahdollista, koska antropologit, historioitsijat ja yhteiskuntatieteilijät – talouselämän ja politiikan asiantuntijoiden ohella – olivat selvittäneet usean vuoden ajan japanilaisen sosiaalistamisjärjestelmän toimintaa, valtioshintoalaista ideologiaa, kansalaisten asenteita ja Japanin historiaa.⁴ Keskeisenä tehtävänä oli purkaa äärintationalismia ja militarismia uusintavat sosiaalisen ja kulttuurisen reproduktion muodot. Toimivalla miehityshallintopolitiikalla – jälleenrakennusohjelmalla ja rauhanjärjestelyillä – Yhdysvallat turvasi omat kansalliset turvallisuusintressinsä ja asemansa imperialistisena suurvaltana.

Toisen maailmansodan puhjettua Yhdysvallat oli ainoa sotaa käyvä suurvalta, jossa ei ollut yhtenäistä tiedusteluorganisaatiota, vaan koko joukko eri aselajien, ulkoministeriön ja jopa yksityisten toimijoiden järjestöjä. Sodan kuluessa ja erityisesti sen jälkeen tilanne muuttui. OSS:n toiminnan jatkajaksi perustettiin vuonna 1947 Central Intelligence Agency (CIA). Yhdysvaltojen tiedustelutoimet Japanissa kuvaavat sekä ulko- että sotaministeriön ymmärtäneen kulttuuriresurssien, psykologisen sodankäynnin ja kohteen perinpohjaisen tuntemisen merkityksen. Tiedusteluaineiston tulkinta, analyysi ja ymmärtäminen edellyttävät taustalla vaikuttavien taloudellisten, kulttuuristen ja sosiaalisten merkitysten, periaatteiden ja instituutioiden tuntemista. Tiedustelussa pätee filosofi Immanuel Kantin tietoteoreettinen huomio, että "Kategoriat ilman havaintoja ovat tyhjiä ja havainnot ilman kategorioita sokeita".

Lähteet:

- 1 Charles A. H. Thomson, Overseas Information Service of the United States Government. Arno Press. A New York Times Company, New York 1972. Reprinted from a copy in the Wesleyan University Library. The Brookings Institution 1948, 5.
- 2 Kermit Roosevelt, Introduction to the 1976 edition. War report of the OSS (Office of Strategic Services). With a new introduction by Kermit Roosevelt, 5.
- 3 Roosevelt 1976, 59.
- 4 Roosevelt 1976, 11.

Mitä akateemisen pitäisi osata?

Teksti: Ida Sinisalo

“

Perusasiat juostaan ylikuormitetuilla kursseilla rutiineja toistaen, mutta todellinen ajattelu olisi suotavaa tehdä jossakin muualla. Ei ole valitettavasti aikaa. Eikä rahaa ostaa lisääaikaa. Opinnot muuttuvat suorittamiseksi ja toisistaan irrallisiksi ajatusmalleiksi.

Parina viimeisenä opiskeluvuonna olen pohtinut paljon sitä, mitä akateemisen ihmisen pitäisi oikeasti osata. Puntarissa painaa sekä akateeminen uskottavuus että työllistyminen opintojen jälkeen. Monet tutut valitsevat aineyhdistelmänsä ”varmoja nakkeja” löytääkseen työtä opintojen jälkeen. Toisaalta, onko edes sellaista ainetta, jonka yhdistämällä poliittiseen historiaan tai valtio-oppiin töitä löytyisi varmasti? Akateemisesta näkökulmasta kyse on yhtä mielenkiintoisesta kysymyksestä.

Tutkinnon ollessa yleissivistävä, varsinkin vanhemman polven tutkijakunta on tuohduksissaan, kun nuoret polvet eivät tahdo tuntea Kantia, Marxia sen enempää kuin Nietzscheäkään (MOT: jouduin tarkistamaan, miten nimi kirjoitetaan, toivotavasti meni oikein!). Poikkeuksia toki on, ja sivumennen sanoen juuri nuo poikkeukset erottuvat akateemisen peruskoulutuksen massasta. Loppujen lopuksi akateemisesta tuutista pääsee vähimmillään suorittamalla 10 - 15 kirjatenttiä, kirjoittamalla noin viisi esseetä, läpäisemällä ruotsinkurssin ja muutamman muun muutoseikan. Ajatella voidaan omalla ajalla, kun tutkijat käyttävät hengellisen panoksensa mieluiten oman työnsä edistämiseen. Ymmärrättehän, kun ei ole resursseja eli rahaa ja aikaa.

Luentokursseja järjestetään, satunnaisesti oikein hyviäkin, mutta perusopetuksen luennot seilaavat turvallisilla vesillä. Kun opetukseen toivotaan lisää seminaarimuotoista opetusta, tulevat resurssit taas vastaan. Huhuna olen kuullut erään laitoksen voimahahmon olevan sitä mieltä, että liikaa ohjausta saavat opiskelijat muuttuvat ohjaajansa klooneiksi, eivät ajattele lainkaan itse ja menevät ikään kuin pilalle asiassältöisistä keskusteluista opetushenkilökunnan kanssa (hyvä on, pientä liioittelun makua, myönnän). Vaihtoehdoksi tuntuu jäävän irtonaisuus tiedeyhteisöstä perustutkinto-opiskelijana. Ei kummastuta, että moni ei tunne oppineensa paljoa viiden vuoden koulutuksensa aikana, kun identiteettiä rakentamaan tarvittaisiin oman tieteenalan peilausta: mitä mieltä ollaan ”perinteisesti” oltu keskeisistä asioista (kuten niistä filosofeista, koulukunnista, oppi-isistä), mitä mieltä minä näistä perinteistä olen?

Jokaiseen politiikan tutkimuksen laitoksen tarjoamaan tutkintoon kuuluu paljon tärkeitä asioita, joissa raapaistaan pintaa kaikista aiheista, joiden osaamista voidaan pitää tarpeellisenä. Loppu on opiskelijan omalla kontolla: jos asioihin haluaa syventyä, sen voi vapaasti tehdä omalla ajalla. Tässä on ehkä ongelman ydin? Perusasiat juostaan ylikuormitetuilla kursseilla rutiineja toistaen, mutta todellinen ajattelu olisi suotavaa tehdä jossakin muualla. Ei ole valitettavasti aikaa. Eikä rahaa ostaa lisääaikaa. Opinnot muuttuvat suorittamiseksi ja toisistaan irrallisiksi ajatusmalleiksi.

Suurin osa yliopisto-opiskelijoista on perusfiksua, älyllisesti kehityskelpoista raakamateriaalia, josta yliopisto muokkaa resurssiensa puitteissa yksilön, jolla on ”mahdollisuudet kaikkeen” kunhan hän muistaa, että onnistuminen on ”vain itsestä kiinni”. Monet eivät näistä hienosti viritetyistä opintokokonaisuuksista opi muuta kuin sen, että eivät ehkä sittenkään olleet oikeita ihmisiä juoksemaan akateemisen massatutkintoputken läpi viidessä vuodessa. Ehkä olen toivonut liikaa, ei yhteiskuntatieteistä kannata ammatti-identiteettiä olettaakaan saavansa. Lisäsyventyminen aiheisiin ja keskustelut niistä omalla oppialalla olisivat voineet kuitenkin auttaa akateemisen identiteetin muodostamisessa. Harmi, jos sellaisesta menee pilalle.

.....

Erikokoisia juhlahuoneistoja
Ei erillistä tilavuokraa
Erinomainen ruoka
Perhejuhlat, kokoukset, yritysjuhlat,
karonkat, sauna

**Herkullista ja edullista iltapalaa sitseihin
ja muihin opiskelijatilaisuuksiin.
Ruokalistamme löytyvät kotisivuiltamme.**

Puh. 2511122, 0400-487167

turun.upseerikerho@kolumbus.fi
www.turunupseerikerho.fi

TURUN UPSEERIKERHO r.y.
tilausravintola

TERVETULOAA KOTIIN!

Ensimmäinen oma koti on omiaan nostamaan hymyn huulille. Siihen onkin syytä, mikäli uusi koti sattuu olemaan vuokraltaan edullinen, mutta varustelultaan varsin mainio. Sellaisia löytyy meiltä, TYSiltä.

Meillä vuokraan nimittäin kuuluu aina sekä sähkö, vesi, lämmitys että nopea laajakaista. Huoltomieskin on vain sähköpostin päässä. Ja tiesithän, että uudet opiskelijat ovat etusijalla, kun jaamme syksyllä vapautuvia asuntoja.

Tule äkkiä kotiin sieltä! Osoite on www.tys.fi.

TURUN YLIOPPILASKYLÄSÄÄTIÖ
Asuntoja opiskelijoille.

BOUTIQUE
Minne
Minnan Ateljeesta Ihanat Juhlapuvut mittatilauksena!
Myös iltapukujen muodistusta.

JUHLAPUVUT

VINTAGEVAATTEET

SUUNNITTELU

MITTATILAUS

KASKENKATU 2, TURKU
PUH 050 5166124

INFO@BOUTIQUEMINNE.COM
WWW.BOUTIQUEMINNE.COM

Täyden Palvelun Pyöräkauppa koko perheelle!

Parhaat merkit
Paras valikoima
Paras koeajopaikka
Paras palvelu
Parhaat vaihtopyörät

Huolto
Korjaus
Varaosat
Rollaattorit
Kuntovälineet

NUMMEN PYÖRÄ

Puh. 0207 689 200 **BIKEPILOT** Hämeentie 44
www.nummenpyora.fi 20540 Turku

Viisi kuukautta eduskuntavaaleihin – poimintoja paneelista

Teksti ja kuva: Lassi Vainio

Turku-salissa järjestettiin 15. marraskuuta Viisi kuukautta eduskuntavaaleihin -keskustelupaneeli. Tentattavana oli nuoria opiskelevia eduskuntavaaliehdokkaita Varsinais-Suomesta: Matias Ollila (kesk), Saara-Sofia Sutela (kok), Juuso Alatalo (sd), Elias Laitinen (vas), Ville-Veikko Mastomäki (vihr), Niklas Mannfolk (r) sekä Jiri Keronen (Muutos 2011). Turun Kokoomusopiskelijoiden järjestämässä tilaisuudessa puitiin eri vaaliteemoja työurien pidentämisestä kuntaliitoksiin.

Opintotukea kehitettävä ja työuria pidennettävä – mutta miten?

Vaalipaneeli avattiin opiskelijoita läheisesti koskettavalla kysymyksellä: miten opintotukea tulisi kehittää? Panelistien ollessa itsekkin opiskelijoita ei ollut ihme, että opintotuen kohentamisesta vallitsi konsensus. Kaikki pitivät ensimmäisenä toivottavana askeleena opintotuen sitomista indeksiin. Laitisen, Mastomäen ja Keronen mielestä ideaali olisi turvata niin opiskelijoiden kuin muidenkin kansalaisten toimeentulo perustulon avulla. Ollila, Sutela ja Mannfolk kannattivat opintotukijärjestelmän kokonaisuvaltaista uudelleentarkastelua. Alatalo korosti, että myös toisen asteen koulutus on huomioitava opintotuen kehittämisessä.

Opintotuen korotuksesta koituvat menot panelistit katkaisivat eri tavoin. Keronen väitti perustuloratkaisun säästävän rahaa ja Laitinen painotti sen helpottavan työntekoa. Alatalo olisi valmis korottamaan pääomaveroa ja muuttamaan sen progressiiviseksi, Mastomäki sen sijaan korottaisi mm. ympäristöveroa. Ollila näytti uskovan, että opintotuen korottaminen johtaisi opiskelijoiden nopeampaan siirtymiseen työelämään ja tästä koituva hyöty kattaisi opintotukimenot. Myös Mannfolk piti tärkeänä opiskelijoiden työllistymismahdollisuuksien parantamista. Sutela totesi, ettei opintotukimenoja tulisi kattaa ainaakaan kasvattamalla velanottoa.

Työurien pidentämisen keinoista panelistit olivat erimielisempiä. Alatalo painotti työhyvinvoinnin parantamista työssäjaksamisen edistäjänä – työurien pidentämistä ”keskeltä”. Mastomäen mukaan tämä ei riitä, vaan eläkeikää on nostettava. Työurien pidentämistä alkupäästä hän piti ongelmallisena koulutuksen merkityksen vuoksi. Mannfolk oli samaa mieltä: hän totesi valtaosan opiskelijoista olevan jo opiskeluaikanaan työelämässä. Alatalo huomautti, ettei eläkeiän kategorinen nos-

taminen välttämättä vaikuta työurien pituuteen mitenkään.

Keskustan ja kokoomuksen ehdokkaat pitivät mahdollisena työurien pidentämistä alkupäästä. Ollila haluaisi suoraviivaistaa ammatillisesta koulutuksesta työelämään siirtymistä. Sulkusen mielestä opintoihin siirtymistä ja valmistumista voitaisiin sujuvoittaa sekä opintotukea muovata kannustavamaksi.

Keronen oli täysin eri linjoilla kuin muut panelistit. Hänen mukaansa työ ei ole itseisarvo, joten tavoitteena tulisi työurien pidentämisen sijaan olla se, ettei kenenkään tarvitsi tehdä työtä vasten tahtoaan. Laitinen korosti, että erityisesti nuorisotyöttömyyteen puuttumisen on oltava tärkeämpi prioriteetti kuin työurien väkinäinen pidentäminen.

Yrittäjyyttä ja aktivointia

Kun panelisteilta kysyttiin yrittäjyydestä, olivat kaikki yhtä mieltä siitä, että erityisesti yrityksen perustamisen tulisi olla nykyistä vaivattomampaa. Mastomäki painotti byrokratian karsimista, Ollila ehdotti erityisen neuvontapisteen perustamista yliopistolle ja Alatalo korosti aloittelevien yrittäjien tukemista. Laitinen oli valmis porrastamaan pienyritysten työnantajamaksuja, jolloin ensimmäisen työntekijän palkkaaminen helpottuisi huomattavasti. Sulkunen ja Mannfolk alentaisivat yritysverotusta.

Keronen veti tässäkin asiassa omaa linjaansa. Hänen mukaansa valtion kustantaman kansalaispalkan myötä yritykset voisivat maksaa työntekijöille pienempää palkkaa, jolloin niiden

työvoimakustannukset pienenisivät.

Nuoria panelistit aktivoisivat politiikkaan demokratiakasvatuksella. Ollila olisi valmis alentamaan kunnallisvaalien äänestysikärajaa 16 vuoteen, mutta vaalikelpoisuuden ikärajan alentamisesta hän harkitsisi vielä. Sutela huomautti äänestysiän olevan nykyisellään sidottu täysi-ikäisyyteen. Kerosen mielestä koko edustuksellinen järjestelmä olisi purettava ja siirryttävä suoraan demokratiaan.

Erimielisyyksiä kuntaliitoksista

Kuntien pakkoliitoksiin olisivat tarpeen vaatiessa valmiita Man-
nfolk ja Mastomäki. Mastomäen mukaan kuntarajat voitaisiin
määrittellä työssäkäyntialueiden mukaan, jolloin Suomessa olisi
n. 50 kuntaa. Laitinenkin kannatti kuntaliitoksia, jotta mm. per-
uspalveluista päättäminen saataisiin paremmin demokraat-
tisen valvonnan piiriin. Nykyisellään peruspalveluja järjest-
etään monesti useita kuntia kattavissa sairaanhoitopiireissä.

Alatalo ja Sutela pitivät kuntarajoja ja -liitoksia olen-
naisempana seikkana hyvinvointipalveluiden tuottamista.
Alatalon mukaan niitä voitaisiin tuottaa yhteistyössä ilman
kuntaliitoksia. Sutela toivoi, että tällaisen yhteistyön edetessä
kuntarajat saattaisivat menettää merkityksensä ja vapaaeh-
toiset liitokset mahdollistua.

Ollila ja Keronen vastustivat pakkoliitoksia. Ollilan mu-
kaan kuntien koon kasvattaminen vaarantaa lähidemokratian
toteutumisen. Keronen vetosi kunnille perustuslaissa osoitet-
tuun autonomiaan.

Keskustelu eteni nopeaan tahtiin eikä kokoneemmille
politiikoille tyypillisiä jaarittelevia puheenvuoroja juuri kuultu.
Muutos 2011- puolueen Keronen jäi useimmissa kysymyksissä
vastarannan kiiskeksi, vaikka perustulon kannattamisessa hänen

kanssaan samoilla linjoilla olivatkin vasemmistoliiton Laitinen ja
vihreiden Mastomäki. Kaiken kaikkiaan ehdokkaat pysyttelivät
varsin uskollisina puolueidensa linjauksille.

“

Keronen oli täysin eri linjoilla
kuin muut panelistit. Hänen mu-
kaansa työ ei ole itseisarvo, jo-
ten tavoitteena tulisi työurien pi-
dentämisen sijaan olla se, ettei
kenenkään tarvitsi tehdä työtä vas-
ten tahtoaan. Laitinen korosti, että
erityisesti nuorisotyöttömyyteen
puuttumisen on oltava tärkeämpi
prioriteetti kuin työurien väkinäi-
nen pidentäminen.

vasemmistonuoret
kaduilla ja kabineteissa

ainua tarvitaan, sillä
on hyvä maailma
mahdollinen

vs-vanu.fi vasemmistonuoret.fi

Jyrkkä ei lukukausimaksuille,
kiihkeä kyllä tasa-arvolle!

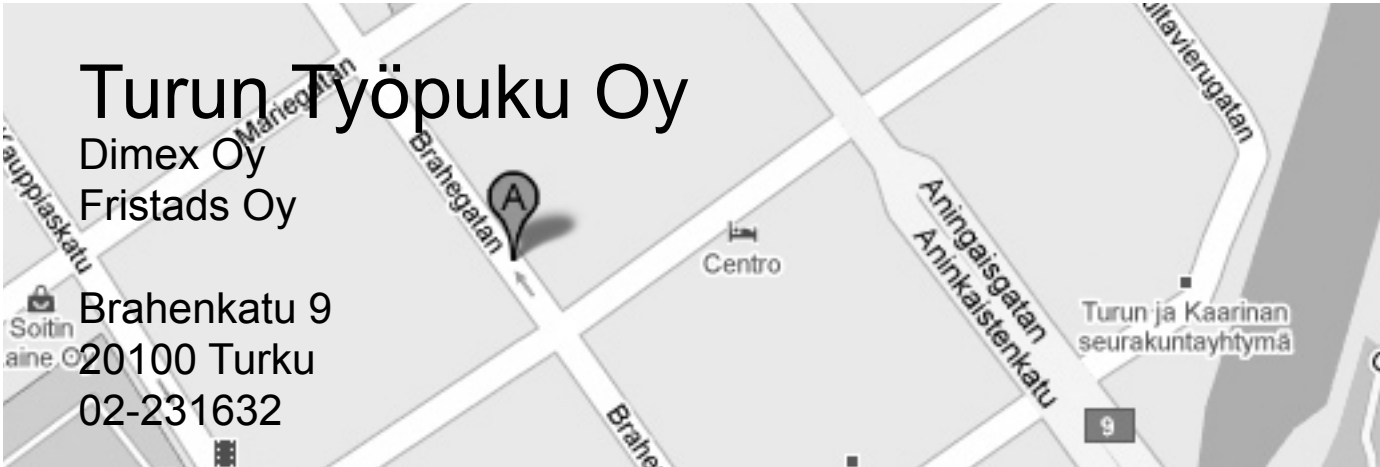
Sosialidemokraattien perusarvoihin ovat aina kuuluneet vapaus, tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus. Tavoitteenamme on maailma, jossa kaikilla ihmisillä on mahdollisuus elää vapaata elämää. Jokaisella ihmisellä on oltava oikeus tehdä työtä, asua, rakastaa, perustaa perhe ja opiskella riippumatta taloudellisesta asemasta, etnisestä taustasta tai seksuaalisuudesta. Jokainen voi vaikuttaa omassa arkipäivässään ja parhaiten se käy yhdessä samalla tavalla ajattelevien ihmisten kanssa. Yhdessä pyrimme kohti oikeudenmukaisempaa ja tasa-arvoisempaa yhteiskuntaa.

DEMARI
NUORET

WWW.LOUNAISSUOMENDEMARI NUORET.FI
WWW.TOSY.FI

TOSY

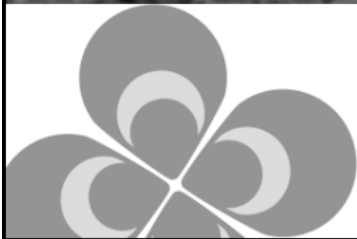

Turun Työpuku Oy
Dimex Oy
Fristads Oy

Brahenkatu 9
20100 Turku
02-231632

ANNA POLITIIKKASI NÄKYÄ

Varsinais-Suomen Keskustanuoret

Linnankatu 21 B 35, Turku
toiminnanjohtaja Petri Ahola
Puh 044 532 2332

varsinais-suomi@keskustanuoret.fi

www.keskustanuoret.fi/varsinais-suomi

Turun Keskustaopiskelijat

YO-talo B, 2. kerros
puheenjohtaja Elina Helmanen
Puh 040 511 7131

hehelm@utu.fi

www.turunkeskustaopiskelijat.net

Kasva ihmisenä

Koti keskellä kylää

Ma, Ti, To 16.30-02.00

Ke, Pe, La 16.30-03.00

Su 18.00-02.00

Inspektorinkatu 4

Cosmic
Comic
Cafe
Beer and Comics

Hyvää juomaa ja luettavaa.

Pelejä, internet, avoin WLAN

Ma - To 12 - 02

Pe - La 12 - 03

Su 14 - 00

kauppiaskatu 4

Jälleenrakennuksen pääpiirteitä

Teksti: Kai Isoviita

Syyskuun 19. päivänä 1945 kirjoitettu välirauhansopimus päätti jatkosodan. Epävarmuus Suomen aseman ympäriltä ei kuitenkaan poistunut, ja maailmansota jatkui edelleen Euroopassa täydellä teholla. Maa oli sekasortoisessa tilassa: Vakavan pakolaiskysymyksen lisäksi uhkasi nälänhätä Saksan elintarvikeavun loputtua. Pysähtyneestä viennistä riippuvainen talous oli romahtanut. Tämän lisäksi koko yhteiskunnan kehitys oli ollut pysähtyneenä. Sotilaiden kotiutuminen marraskuun 1944 loppuun mennessä aiheutti ryntäyksen työmarkkinoille ja maassa oli vakava asuntopula. Sota jatkui edelleen lapissa, eikä sotakorvausten maksamisessa voinut viivytellä. Päittäjiltä tarvittiin siis nopeasti käyttökelpoisia ratkaisuja.

Suuret linjat lainsäädännöstä

Paasikiven hallitus aloitti marraskuussa 1944 edeltäjänsä Castrénin hallituksen kaaduttua näpertelyyn. Eräs vaihtoehto oli jättää evakot oman onnensa nojaan, mutta asutustoiminnalla oli kuitenkin pitkä historiansa isojaosta ja Lex Kalliosta lähtien. Kokemusta antoi lisäksi talvisodan aikainen pika-asutuslaki. K.T. Jutilan johtama komitea olikin jatkanut asutustoiminnan suunnittelemista jo marraskuussa 1941 vaikka Suur-Suomea haikkailleiden keskuudessa toimintaa pidettiin järjettömänä. Mietintö valmistui heinäkuussa 1943 ja siinä esitettiin myös rintamamiesten maansaantia, jota SDP oli vaatinut jo vuoden alussa. Oikeisto oli valmistellut vastalauseeksi erillisen mietinnön, joka pohjautui sodan voittamiseen.

Castrénin hallitus asetti sodan päätyttyä Tatu Nissisen johdolla komitean valmistelemaan aiemmat lakiluonnokset loppuun. Joulukuussa valmistuneen mietinnön mukaan siirtoväki oli elintarviketuotannon turvaamiseksi ensisijainen maansaaja. Myös rintamamiehet, lesket ja orvot oikeutettiin kodin saantiin. Oikeisto kritisoikin mietintöä mm. kustannuslaskelmien puutteesta joiden toteuttaminen olisi hidastanut mietinnön valmistumista ja siirtänyt lain toimeenpanoa.

Koska eduskunta oli istunut jo vuodesta 1939, ei sen kokoonpano enää vastannut äänestäjien mielipidettä. Paasikiven hallitus päätti järjestää vaalit maaliskuussa 1945 vaikka sotapahtumat jatkuivat sekä Lapissa että Euroopassa. Tämä pakotti myös nopeuttamaan asutustoimintaa koskevien lakien käsittelyä. Valtioneuvosto hyväksyi Nissisen komitean mietintöön pohjaavan lakiesityksen, joka esiteltiin eduskunnassa 29. tammikuuta. Asian kiireellisyys hyväksyttiin maanluovuttajapiirien

vastustuksesta huolimatta, ja nopean eduskuntakäsittelyn jälkeen laki vahvistettiin 5. toukokuuta 1945. Mikäli kiireellinen käsittely olisi epäonnistunut, olisi vaalien tulos aiheuttanut huomattavia tappioita maanluovuttajille: Eduskuntaan noussut SKDL pyrki jo kesäkuussa 1946 siirtämään luovuttamisvelvollisuuden kunnilta ja valtiolta yksityisten harteille.

Järjestöt ja puolueet edunvalvojina

Puolueiden väliset ristiriidat olivat usein vaikeasti sovittavissa lain valmistelussa. Kokoomus pyrki supistamaan maansaajien joukon siirtoväkeen, ajoi maanluovuttajien etuja sekä vastusti peltojen pirstomista. Puolue halusi myös lakiin selvän luovutusasteikon ja piti valtiota ensisijaisena luovuttajana. Eduskunnassa ainoana vasemmistopuolueena tällöin istunut SDP arvosteli maansaantioikeuden rajoituksia ja vaati maata myös rintamamiehille. Lisäksi puolue halusi suojella valtion maita ja keskittää asutustoimintaa Etelä-Suomeen. Maalaisliitto keskittyi ajamaan erityisesti maataloussiirtoväen asemaa.

Lisäksi myös järjestöt valvoivat jäsentensä etua. Karjalan Liiton vaikutus siirtoväkeä koskeviin ratkaisuihin oli merkittävä. Suomen Aseveljien Liitto lakkautettiin tammikuussa 1945, joten muilla maansaajilla ei ollut omaa etujärjestöä ennen Asutusliiton perustamista 1950-luvun alussa. Maanluovuttajien keskeinen järjestö oli Maataloustuottajain keskusliitto. Mutta koska MTK:n piti toisaalta edistää maataloussiirtoväen asutusta, perustettiin lisäksi erillinen Maanomistajien Liitto. Ristiriidat aiheuttivat sen, että asutustoimintaa johtanut Maatalousminis-

“

Jälleenrakennustyön yhteydessä rakennettiin esimerkiksi 18 000 kilometriä mm. vanhat tieverkot kytkeneitä yhdysteitä joiden vaikutus näkyy edelleen.

teriön Asutusasiainosasto (ASO) ja sen johtaja Veikko Vennamo olivat jatkuvan arvostelun kohteena.

Joustavaksi kirjoitettu maanhankintalaki jätti samaan aikaan viranomaisille harkintavaltaa, koska maan lopullista tarvetta ei tiedetty. Laki eli jatkuvasti ja eduskunnassa tehtiin kahdessa vuodessa lähes 30 aloitetta lain korjaamiseksi. Esimerkiksi lakiin säädettyä luovutusasteikkoa jouduttiin kiristämään jo vuoden 1946 aikana

Ruotsalaiskysymys

Eräs asutustyön vaikeimmista kysymyksistä oli asutustoiminta ruotsinkielisissä kunnissa. Pika-asutuslakiin ei vielä kuulunut erillistä ruotsalaispykälää mutta ruotsinkieliset halusivat saada asutuslakeihin kielisuhteisiin perustuvat normit ja saivat myös Paasikiven taakseen. Lisäksi ruotsinkielisille maanluovuttajille haluttiin sallia ns. vastikerävaus, joka mahdollisti luovutusvelvollisuuden korvaamisen maksamalla viranomaisten määräämän alueen raivaustyöt toisella paikkakunnalla.

Eduskuntakäsittelyn aikana pykälä kohtasikin merkittävää vastustusta. Suomenruotsalaiset käyttivät suhteitaan Ruotsin lehdistöön, joka alkoi pelotella päättäjiä mm. Ruotsin elintarvikeavun päättymisellä. Paasikivi runnoi arvovallallaan kyseisen pykälän lakiin vaikka asia vaikeutti huomattavasti siirtoväen tilannetta. Ruotsinkielinen yläluokka sai näin haalittua etuja itselleen yleistä hätätilaa hyväksi käyttäen.

Ruotsalaispykälästä johtuen ruotsinkielisten kuntien kieliryhmien suhteita ei voitu muuttaa. Suomenkielisten osuus asukkaista sai nousta vain 2 prosenttia. Esimerkiksi kalastajaväestön siirtosuunnitelman valmistuttua helmikuussa 1946 oli ulkosaarten kalastajat sijoitettava ahtaasti Suomenlahden rannikon suomenkielisiin kuntiin ja Laatokan kalastajat sisävesien rannalle. Erityisesti tämä elinkeino kärsi ruotsinkielisten häikäilemättömyydestä.

Ratkaisuksi oli kahden suurimman eduskuntaryhmän taholta ehdotettu jopa suomenkielisen kunnan, Merikoiviston perustamista Pernajan alueelle. Hanke kaatui ruotsinkielisten ja Paasikiven vastustukseen. Ruotsalaispykälästä johtuva kalastus- ja viljelystilojen vajuus oli yhteensä n.900 tilaa. Lisäksi seuranneista epätasaisuuksista johtuen jouduttiin aloittamaan tasoitussiirrot vuoden 1947 aikana.

Jälleenrakentaminen käytännön tasolla

Sodan jälkeen toisten nurkissa oleskellut siirtoväki pyrittiin aluksi sitomaan työhön. Eduskunta hyväksyi jo syksyllä 1944 n.15 000 hehtaarin vuokramaan hankkimisen ja seuraavana vuonna määrä oli jo lähes 50 000 hehtaaria. Vuokraustoiminta jatkui vuoteen 1950 saakka. Lisäksi ASO muodosti n.13 000 hehtaaria yhteislaitumia, mutta elintarvikepulan väistyessä kiinnostus yhteislaitumiin hiipui.

ASO:n lopullinen sijoitussuunnitelma hyväksyttiin kesäkuussa 1945. Siirtoväki jaettiin Kajaani-Haapavesi-linjan eteläpuolelle sijoittamisvyöhykkeille sen mukaan missä kunnassa he aiemmin asuivat. Suunnitelma ei kuitenkaan sitonut siirtoväkeä ja moni maansaajista asettuikin kaupunkiin tai asutuskeskukseen. Maata saadakseen hakijan oli määrääjässä jätettävä hakemus maanluovutuslautakunnalle, joka antoi lausuntonsa ja lähetti hakemuksen ASO:n käsiteltäväksi. Hakemuksista hyväksyttiin yli 70 % ja kielteisestä päätöksestä oli oikeus valittaa ASO:lle.

Usein asutettaville alueille ei ollut tietä ja lisäksi oli pula rakennustarvikkeista joita myös sotakorvausteollisuus tarvitsi. Puutetta kuvasti Belgiasta tilattu miljoonien kilojen ylijäämäerä ruosteisia nauvoja, jotka oli puhdistettava tai oiottava ennen käyttöä. Ruotsin avun merkitys kasvoi Marshall-avun puuttuessa: rakennustarvikkeiden lisäksi Lapin jälleenrakennustyötä helpotti erityisesti Pohjois-Ruotsin tieverkon käyttäminen tilanteessa jossa Lapin sillat ja tiet olivat joko tuhottuja tai miinoitettuja.

Voittajia ja häviäjiä

Maanhankintalain sitomia maanluovuttajia oli n.16 000 kappaletta, joiden osuus luovutetusta maasta oli yli 14 %. Suuromistajien tiloista saatettiin rokottaa jopa 90 % mikä aiheutti oikeutettua tyytymättömyyttä. Lakia säädettyä oli maanluovuttajille jätetty oikeus valittaa päätöksistä tarkastusoikeuteen, mutta toinen valitusaste, maaylioikeus oli poistettu eduskuntakäsittelyssä sekä käytännön syistä että lain toimeenpanon nopeuttamiseksi.

Suurin osa tarkastusoikeuksiin saapuneista valituksista hylättiin ja samoin tapahtui myös Korkeimmassa oikeudessa.

Lisäksi toukokuussa 1945 voimaan astuneen siirtoväen toisen korvauslain mukaan siirtoväki sai korvausta menetyksistään sota-ajan hintatason mukaan. Käytännössä tämä merkitsi sitä, että luovuttajat saivat maastaan alihintaisen korvauksen.

Asutustilaan liitettiin myös tarvittava määrä metsää, josta oli riitettävä myös myyntikelpoista puuta. Tähän käytettiin 2 miljoonaa hehtaaria metsää (vajaa 9 % metsäalasta) josta puolet otettiin valtiolta. Lunastusta vastustaneet metsäyhtiöt yrittivät paikoin ehtiä hakkaamaan metsät ennen omistajan vaihtumista. Lisäksi metsiä yritettiin myöhemmin ostaa takaisin kohtuuttomaan alihintaan.

Häviäjiin kuuluivat myös perheettömät rintamamiehet, jotka eivät olleet oikeutettuja maansaantiin. Erittäin suuri joukko rintamamiehistä jouduttiin jättämään ulkopuolelle, jotta ohjelman läpivienti olisi ollut mahdollista. Moni perheellinen rintamamies sai tontin kaukaa kotiseudultaan, eivätkä kaikki edes ottaneet tonttia vastaan vaan hankkivat omatoimisesti maata. Perheettömät sotaveteraanit eivät lopulta saaneet tukea edes Suomen sotaveteraanijärjestöltä, vaan joutuivat perustamaan erillisen Rintamaveteraanijärjestönsä.

Jälleenrakennustyön seurauksia

Vaikka jälkeinpäin on nähty asutustoiminnan synnyttäneen lähinnä heikosti käyneitä pientiloja, oli toiminnalla myös laajempia, positiivisia vaikutuksia. Jälleenrakennustyön yhteydessä rakennettiin esimerkiksi 18 000 kilometriä mm. vanhat tieverkot kytkeneitä yhdysteitä joiden vaikutus näkyy edelleen. Työllistävän vaikutuksen lisäksi tieverkon kaksinkertaistumisesta hyötyivät tuolloin myös asutuslain ulkopuoliset tilat sekä erityisesti metsätalous.

Sodan jälkeen aloitettiin myös monia yhteisomistuskokeiluja, jotka päättyivät yleensä kunnossapidon sekä rahasioiden hoitamisen laiminlyöntiin. Esimerkiksi Osakeyhtiömu-

otoisia koneasemia, jossa valtio oli mukana puolella osakepääomasta, perustettiin 120 kappaletta. Toiminta hiipui ja osa yhtiöistä purettiin. Valtio myi kaikki osakkeensa takaisin viljelijöille vuoteen 1957 mennessä. Vielä huonommin onnistuivat yhteisnavetta-hankkeet: syitä olivat lähinnä keskinäinen epäluulo sekä verotus.

Vaikka maanhankinnalla luotujen tilojen yläraja oli 15 hehtaaria, ei peltojen pirstomista vastustaneen oikeiston uhkakuva elintarvikepulasta toteutunut. 1960-luvun puolella ongelma muodostuikin jo ylituotannosta. Tämä ei ollut asutustoiminnan vika, sillä sato kasvoi 125 prosenttia kokonaispeltoalan kasvaessa vain 16 prosenttia. Taustalla vaikuttivat viljelystekniikoiden kehittyminen sekä lannoitteiden käytön kasvu.

Toisin kuin luullaan, jälleenrakennustyö ei myöskään keskittynyt pelkästään maaseudulle. Omakotitaloja rakennettiin kaksi kertaa enemmän kuin maatiloja. Lisäksi vuodesta 1949 eteenpäin oli mahdollista vaihtaa maaosuutensa kerrostalo-osakkeeseen. Viidessä vuodessa 40 % siirtoväestä olikin hakeutunut kaupunkiin erityisesti sotakorvausteollisuuden vaikutuksesta. Kaupunkien asema ei sen sijaan ollut kaksinen: ASO puuttui kaavoitukseen kuntien itsehallinnon ohi ja lunasti maata vuoden 1944 hinnoilla, mikä aiheutti jyrkkää vastustusta. Asutuskeskuksiin muodostettiin tontteja 30 000 kappaletta. Lisäksi tontteja ostettiin myös omatoimisesti.

Valtion lainoja käytettiin jälleenrakennustyöhön yhteensä vain 481 miljoonaa markkaa. Asukkaiden oman työn osuus oli ratkaiseva lainojen ollessa pieniä summia. Koska sosiaaliturva oli huono ja maassa oli asuntopula, antoi valtio alennusta lainoista mm. invaliditeetin tai lapsiluvun perusteella. Velkoja annettiin anteeksi yhteensä n. 4 Mrd. markkaa. Kustannukset olivat lopulta pieniä verrattuna jälleenrakennustyön tuloksiin. Yhteiskunnan vakaus ja tulevaisuuden usko säilyi. Jälleenrakennustyön onnistuminen kaiken vastustuksen keskellä oli luonut pohjan myöhemmälle talouskasvulle sekä elintason nousulle.

“

Usein asutettaville alueille ei ollut tietä ja lisäksi oli pula rakennustarvikkeista joita myös sotakorvausteollisuus tarvitsi. Puutetta kuvasti Belgiasta tilattu miljoonien kilojen ylijäämäerä ruosteisia nauvoja, jotka oli puhdistettava tai oiottava ennen käyttöä.

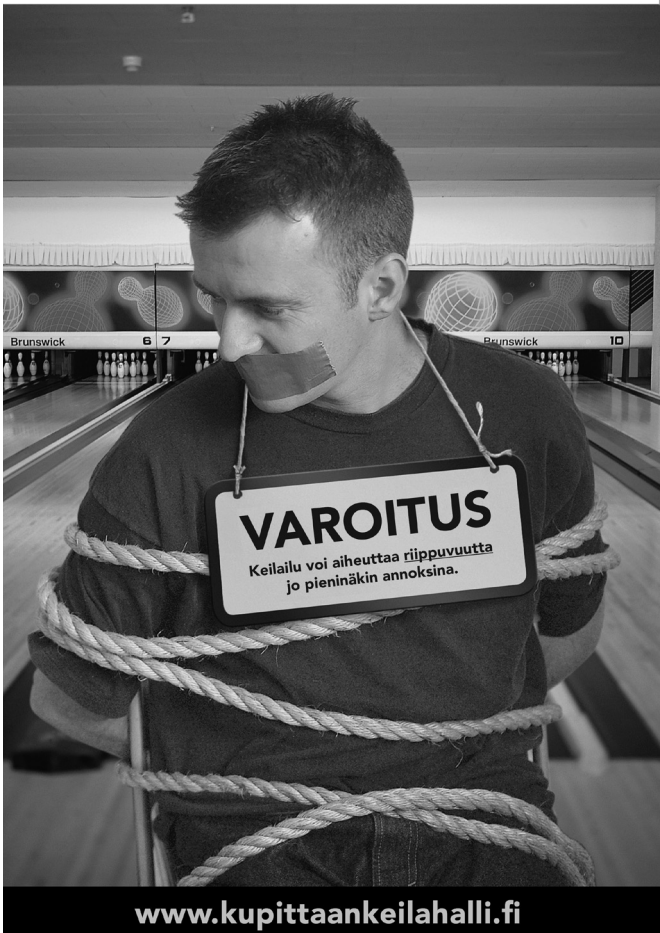
Poliittista realismia on kuulua liittoon jo opiskeluaikana

Oma liittosi

www.sval.fi

www.kupittaaankeilahalli.fi

Klubissa kuultua

Erkka: Aion hakea kiertävään sirkukseen.
Muut: Siis Indeksiin!

Juha Laurila: Se, että menee Viroon, ei ole automaattisesti kannattavaa.

Verta, hikeä ja pastasalaattia

– Raportti P-klubin syyskokouksesta

Teksti: Lauri Miikkulainen

Kuvat: Sebastian Koskinen

Maanantaina 29. marraskuuta koitti jälleen kerran se päivä vuodesta, jolloin klubilaiset teroittavat sanan säilänsä, kokoontuvat hikiseen Turku-saliin ja saavat testata mitä koko vuoden kestäneestä linjauslihashsten treenaamisesta on jäänyt käteen. Vuorossa oli siis P-klubin sääntömääräinen syyskokous

Syyskokouskuume oli lähtenyt jäsenistön keskuudessa nousuun jo viikkoja aiemmin, kun perinteikäs Tyrkkylästä ilmestyi klubin toimiston oveen. Mieltä kutsuttiin kysymys: minkä näköiset naamat yrittävät toimintaa ensi vuonna pyörittää? Allekirjoittanut odotti myös vastausta siihen, venyykö syyskokous kestoiltaan edellisen vuoden kaltaisiin ennätysmittoihin vai voiko jäsenistö elätellä toiveita siitä, että kokouskaljoille tänä vuonna ehdittäisiin ennen kuin Proffan kellarin valomerkki välähtää?

Spektaakkeli jatkoi kasvuaan

P-klubin syyskokous on aina suuri tapahtuma, mutta joka vuosi sitä hiotaan yhä hienommaksi spektaakkeliiksi. Tänä vuonna syyskokouksen kulku päivitettiin ensimmäistä kertaa lähes reaaliaikaisesti nettiin P-klubin sivuille, sekä syyskokouksen oman Facebook-eventin seinälle. Kokous myös äänitettiin kokonaisuudessaan ensi kertaa (koostetta nauhoitteen parhaista paloista voi mennä kyselemään kokouksen sihteerinä toimineelta Jaakko Vanhatuvalta).

Myös vakavampihenkisiä muutoksia tapahtui. Tänä vuonna syyskokouksessa ei enää hyväksytty minkäänlaisia valtakirjoja, koska ahkeran yhdistyslain pönttämisen jälkeen huomattiin, etteivät moiset ole yhdistyksemme sääntöjen valossa sallittuja. Uutta oli vielä se, että tänä vuonna ehdotuksia ja esityksiä tehdessään jäsenet saivat eteensä upouuden muutosehdotuslomakkeen.

Organisaatiokaavioita ja haikeita hetkiä

Syyskokouksessa nuijan paukuttelun hoiti tänä vuonna P-klubin hallituksessakin puheenjohtajan tehtäviä hoitanut Joni Kajander. Kokouksen järjestäytyttyä herra Kajander esitteli kokoustajille P-klubin organisaatiokaaviota. Tarkoituksena oli esitellä ja selvittää jäsenistölle vastuun ja päättävällän suhteita P-klubin sekä sen omistaman Yliopisto-Valmennus Oy Ponnahduslaudan organisaatioissa ja niiden välillä. Kun organisaatiokaavio oli käyty läpi estradille asteli Yliopisto-Valmennuksen toimitusjohtaja Mikael Marisa joka tarjosi jäsenistölle katsauksen Yliopisto-Valmennuksen toimintaan, nykytilanteeseen ja suunnitelmiin.

Katsauksen jälkeen oli aika todeta keitä gradun valmistuminen on tänä vuonna saattanut eroon P-klubin hellästä huomasta. Tänä vuonna P-klubista erotettiin 35 jäsentä, joukossaan lukuisia legendaarisia klubilaisia. Sihteerin alun perin esit-

tämä 38 erotettavan jäsenen lista kutistui, kun muun muassa jäsen Petrusin erottamista vastustettiin.

Seuraavaksi päästiin vihdoin itse asiaan, kun käsittelyvuoroon tuli P-klubin toimintasuunnitelma vuodelle 2011. Puheenjohtaja pääsi kuivattamaan kurkkuaan lukemalla toimintasuunnitelman yleisölle ääneen. Uusien muutosehdotuslomakkeiden käyttöönoton siivittämänä TOSUn läpikäynti oli sangen jouheva tilaisuus, eikä suuria periaatetaistoja pilkun paikasta sivulla kahdeksan nähty.

TOSUn läpikäyntiin vaaditusta voimanponnistuksesta riitti energiaa vielä klubin talousarvionkin läpikäyntiin, ja molemmat dokumentit saatiin hyväksytyä ohjeistamaan tulevan vuoden hallituksen toimintaa.

Kun talousarvion ja TOSU oli hyväksytty alkoi happi Turku-salissa käydä vähiin, mutta jäsenistö keskittyi vielä urheasti, sillä saavuttiin illan odotetuimpaan osaan: henkilövalintoihin.

Hallitus vuodelle 2011 valittiin

Ensimmäisenä uuteen hallitukseen valittiin luonnollisesti puheenjohtaja. Takavuosina kyseistä titteliä hoitanut Lauri Lahoniitty ehdotti tehtävään ”kohtuuttoman komeaa ja mahdollottoman mukavaa seuramiestä” Juha Laurilaa, toisen vuoden valtio-opin opiskelijaa.

Herra Laurila asteli pystypäin ankaraan puheenjohtajantettiin. Tenttauksen aikana hän selvitti jäsenistölle että erityisiä panostuskohteita hänen puheenjohtajakaudellaan tulisivat olemaan muun muassa kommunikaation parantaminen jäsenistön ja hallituksen välillä sekä keskustelevan asenteen lisääminen hallituksen sisällä. Jäsenistö oppi myös että puheenjohtajakandidaatti on perusluonteeltaan kyyhky.

Grillauksesta selvittyään jäsen Laurilalla oli kunnia tulla valituksi P-klubin puheenjohtajaksi vuodelle 2011 ja ottaa haltuunsa vallan avaimet.

Kun puheenjohtaja oli valittu, pääsivät henkilövalinnat kunnolla vauhtiin. Varapuheenjohtajan titteliä asettuivat tavoittelemaan Eero Jalava sekä Jannika Saario. Pitkän ja perusteellisen kyselyn, sekä yhteensä kuuden ehdokkaille pidetyn kannatuspuheenvuoron jälkeen Jannika Saario valittiin varapuheenjohtajaksi äänin 49 - 28.

Tämän jälkeen henkilövalinnat etenivät vauhdilla. Sihteeriksi valittiin Miitta Eronen (joka ilmoitti että tulevana vuon-

“

Puheenjohtajan nuija paukahti pöytään viimeistä kertaa kokouksen kestänyt seitsemän tuntia ja 25 minuuttia. Viime vuoden kokoustamisennätykseen ei siis ylletty.

na sihteeri keittää kahvia), taloudenhoitajaksi Riikka Laaninen ja koulutuspoliittisen sektorin voimamieheksi Tuomas Pulsa (poliittinen historia) ja Juho Levo (valtio-oppi). Juhlavastaaviksi valittiin Taru Suojaranta ja Julia Vainio ja Walpon päätoimittajan pestiä hoitamaan Deniz Kacar.

Hallituksen muiden jäsenten valinta oli työläs prosessi, sillä viittä paikkaa asettui tavoittelemaan peräti yhdeksän erinomaista ehdokasta, joita jäsenistö väsymättä kysymyksillään grillasi. Pitkällisen valintaprosessin ja vielä pitkällisemmän ääntenlaskun jälkeen hallitukseen valittiin lopulta Mikko Rintamäki (53), Mikko Kaitanen (47), Noora Vahervaara (45), Marika Helin (43) ja Justus Koski (33 ääntä). P-klubin Index-vastaavaksi valittiin puolestaan Eero Löytömäki.

Uuden yhdistyslain mukaisina toiminnantarkastajina jatkavat entiset yhdistyksen tilintarkastajat Auli Kultanen-Leino ja Pirjo Hiltunen, varahenkilöinä Tomi Nyström ja Mira Ojalehto.

Arvokeskustelun aika

Arvokeskustelultaakaan ei kokouksessa vältytty. Jäsenet Jääskeläinen, Rantanen ja Sinisalo haastoivat kokouksen keskustelemaan valmennuskurssitoiminnasta tuomalla kokoukseen esityksen valmennuskurssitoiminnan eettisestä linjapaperista. Jäsenet toivoivat linjausta muun muassa siitä millaisia kurseja ja mistä oppiaineista järjestetään, ja millaiset ehdot opettajien työsopimukseen kirjataan. paperin esiintuomista oli edeltänyt vilkas keskustelu P-klubin keskustelufoorumilla.

Eettisen linjapaperin sisällöstä ei lopulta ollut selvää yksimielisyyttä, ja kun Yliopistovalmennuksen toimitusjohtaja oli herrasmiesmäisesti luvannut osakeyhtiön kiinnostävän toiminnassaan tiettyihin paperin kohtiin erityistä huomiota, päätet-

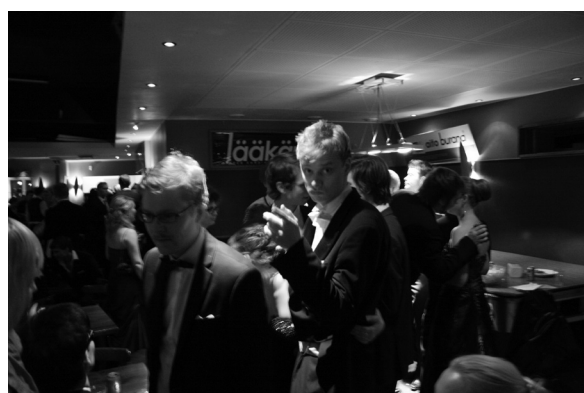
Hallitus 2010
Puheenjohtaja: Juha Laurila
Varapuheenjohtaja: Jannika Saario
Sihteeri: Mitta Eronen
Taloudenhoitaja: Riikka Laaninen
Poliittisen historian kopo: Tuomas Pulsa
Valtio-opin kopo: Juho Levo
Juhlavastaavat: Taru Suojaranta ja Julia Vainio
Walpon päätoimittaja: Deniz Kacar
Hallituksen muut jäsenet:
Marika Helin
Justus Koski
Mikko Kaitanen
Mikko Rintamäki
Noora Vahervaara
Index-vastaava: Eero Löytömäki

tiin paperi palauttaa valmisteluun. Alkavana vuonna koolle kutsutaan työryhmä miettimään valmennuskurssitoiminnan eettisiä linjoja.

Tämän jälkeen kokous saapuikin jo päätökseensä. Puheenjohtajan nuija paukahti pöytään viimeistä kertaa kokouksen kestänyt seitsemän tuntia ja 25 minuuttia. Viime vuoden kokoustamisennätykseen ei siis ylletty. Monet jäsenet esittivät kiitoksensa poikkeuksellisen runsaista ja maukkaista kokoustarjoiluista (josta kiitos kuuluu tapahtumaa ruokalahjoituksin tukeneelle SVOLille), onnittelivat lämpimästi uutta hallitusta ja riemuitsivat siitä, että Proffaan ehdittiin kuin ehdittiinkin ennen valomerkkiä.

P-klubin vuosijuhlat 12.11.2010

Kuvat: Mikko Rintamäki

Kreikan kriisistä Irlannin kriisiin, Irlannin kriisistä Euroopan kriisiin?

Teksti: Julia Vainio

Etenkin koko läntistä maailmaa viime vuodet ravisuttanut pankki- ja talouskriisi on nyt kulminoitunut Euroopan Unionissa pisteeseen, missä EU on jäsenmaidensa kesken kerännyt kokoon 750mrd euron tukipaketin, jolla se yrittää estää pankkikriisin leviämistä Euroopan maissa. Paketin kerääminen tuli oleelliseksi tämän vuoden huhtikuussa, kun Kreikka ilmoitti 15.4. pyytävänsä rahallista tukea EU:n unionilta velkojensa suorittamiseksi. Tätä ennen olivat paljastuneet Kreikan massiiviset alijäämät, joita valtio oli vuosikausia yrittänyt piilotella.

Kreikalle annettiin kuitenkin toinen mahdollisuus, ja EU muodosti 3. vuoden aikana toteutettavan, yhteensä 110 mrd euron arvoisen tukipaketin Kreikan talouden pelastamiseksi. Tämä raha, johon jokainen suomalainenkin tänä vuonna osallistuu noin sadalla eurolla (Suomen lainaama raha jaettuna Suomen väestön kesken), ei ole kuitenkaan mitään hyväntekeväisyyttä, vaan sen saamiseksi Kreikalle on asetettu tiukat säästötoimenpiteet, ja raha on jaoteltu portaittain niin, ettei maa saa seuraavaa erää kuin vasta onnistuttuaan edeltävän erän talous-toimenpiteissään. Näillä ehdoilla EU yrittää varmistaa myös ns. moraalikadon välttämisen, joka periaatteessa tarkoittaa valtioiden huoletonta rahankäyttöä ajatuksena, että muut kuitenkin pelastavat talouden jos ja kun se sitä tarvitsisi.

Miksi EU sitten pelasti Kreikan, eikä antanut sen vain kaatua? Miksi EU on nyt myöntänyt noin 85 mrd euron tukipakettin Irlannin valtiolle, joka sunnuntaina 21.11. vihdoin myöntyi pyytämään EU:n apua taloutensa pelastamiseksi? Ennen USA:sta levinnyttä talouskriisiä Irlanti oli yksi EU:n mallimaista, tutkimukset (ennen kahta viimeisintä liittymisaaltoa) olivat jopa osoittaneet, että se oli hyötynyt Euroopan Unionin jäsenyydestä kaikkein eniten. Irlannin pankit pumppasivat uskomattomia summia asuntojen rakentamiseen ja maa piti yhteisöveronsa (yritysten verotuksen) 3. alhaisempana EU-maista, vain 12,5%:ssa.

Nyt asuntokupla on kuitenkin puhjennut ja Irlanti hätää kärsimässä. Yhteisöverosta se ei suostu vieläkkään taipumaan Saksan, Ranskan ja Suomenkin painostuksesta huoli-

matta, sillä vero pitää suuret amerikkalaisyhtykset kuten Intelin ja Googlen maassa, mutta muita leikkauksia maa joutuu tekemään- ja paljon. BKT:ssa mitattuna Irlannille tuleva paketti tulee olemaan jopa suurempi kuin Kreikan saama, ja myös Britannia ja Ruotsi osallistuvat paketin kokoamiseen, britit 9 miljardilla ja ruotsalaiset miljardilla eurolla. Brittien ja ruotsalaisten tuki ei kuitenkaan ole mitään hyväntekeväisyyttä sekään, sillä molempien maiden pankeilla on ollut massiivisia investointeja Irlantiin, jotka ne nyt halajavat pelastaa.

Seuraavaksi markkinat ja EU:n asiantuntijat pelkäävät Portugalin puolesta. Vaikka maan pääministeri on kieltänyt avutarpeen ja luottaa maassa tehtävien säästötoimien kattavuuteen, on markkinoilla vellova epäusko erittäin vahva tekijä. Median ja markkinoiden valtaa tässäkin kriisissä ei voi enempää korostaa. Kreikankin tapauksessa epävarmuus markkinoilla johti luottoluokituksen laskuun, mikä johti velkojen korkojen nousuun, mikä johti maksukyvyyn heikkenemiseen korkojen nousun ja velansaannin (kaksi em. asiaa) hankaloitumisen takia ja olisi lopulta johtanut valtion konkurssiin. Konkurssi valtiollehan ei kuitenkaan ole sama kuin yritykselle, joka menettää kaiken, ulosottomies vie yrittäjältä pahimmassa tapauksessa tuhatkin pesästä ja yrittäjä itse päätyy lukemaan tiilenkiviä. Valtiolle konkurssi tarkoittaa lainojen mitätöimistä, niiden siirtämistä hamaan tulevaisuuteen tai korkomaksujen pienentämistä- yleisen maineen tuhoutumisen ohella. Esimerkiksi Kreikalle maksukyvyttömyys ei ole mikään uusi asia, ja sen hallittomuudesta maksaa lainojaan takaisin se vietti vuoden 1826 jälkeen 53 vuotta lainoituksen ulkopuolella! Vaikka Portugalin hallitus nyt sanoisikin, että sen omat säästötoimet tulevat riittämään, on syytä muistaa, että juuri noilla sanoilla myös Irlanti yritti rauhoitella markkinoita muutama viikko takaperin.

Miksi EU sitten tosiaan haluaa välttää maiden konkurssit? Eikö 'niin makaat kuin petaat'- periaate sopisi tähänkin? Tämän henkisesti asia on ilmaistu Lissabonin sopimuksessa, joka selvästi sisältää ehdon valtioiden puuttumattomuudesta toistensa aiheuttamiin taloudellisiin epäonnistumisiin. Asia ei

“

Nyt asuntokupla on kuitenkin puhjennut ja Irlanti hätää karsimässä. Yhteisöverosta se ei suostu vieläkaan taipumaan Saksan, Ranskan ja Suomenkin painostuksesta huolimatta, sillä vero pitää suuret amerikkalaisyritykset kuten Intelin ja Googlen maassa, mutta muita leikkauksia maa joutuu tekemään- ja paljon. BKT:ssa mitattuna Irlannille tuleva paketti tulee olemaan jopa suurempi kuin Kreikan saama, ja myös Britannia ja Ruotsi osallistuvat paketin kokonaisuuteen, britit 9 miljardilla ja ruotsalaiset miljardilla eurolla.

kuitenkaan ole ihan niin yksinkertainen, ja markkinoilla on taas suuri osuus tässäkin sopassa. Yleinen spekulatio on, että jos EU olisi antanut yhdenkin valtion kaatua, muut olisivat kaatuneet dominonappuloiden tapaan se perässä, markkinat olisivat kauhistuneet ja EU:n maine mennyttä.

Koska EU haluaa myös tulevaisuudessa sijoittajia maihinsa ja vientiä tuotteilleen, oli järkevämpää koota kasaan massiivinen pelastuspaketti, joka psykologisesti rauhoittaisi markkinoita. Paketti mahdollisti myös yhteisvaluutta eurossa pysymisen, jonka pelastaminen sekini oli jo itsessään tarpeeksi tärkeää euromaille paketin synnyttämiseksi. Jo nyt Irlannin avunpyynnön jälkeen pörssikursseissa havaittiin hienoinen nousu parin viikon levottomuuksien jälkeen, sekä euron arvo nousi.

Tulevaisuudessa EU:n huippukokouksissa joudutaan varmasti miettimään EU:n tulevaa suuntaa. Onko EU, yhteiset markkinat, tullialueet, rahaliitto ja muut olleetkin vain virheaskel Euroopan historiassa, vai pitäisikö yhteistyötä yhä tiukentaa? Nyt ainakin on varmaa, että nykyinen malli, jossa valtiot huolehtivat itse omista tärkeistä veroistaan ja sosiaalivastuksistaan ja näin ollen pystyvät keplottelemaan tilinpidossaan miljardeilla euroilla, ei ole toimiva. On myös mielenkiintoista nähdä, kuinka kauan kriisissä suurimmaksi maksumieheksi kovasti joutuva Saksa jaksaa. Saksan seuraaviin vaaleihin on vielä muutama vuosi aikaa, mutta kuka tietää mitä tapahtuu ennen sitä. Saksalaisillakin, kuten suomalaisilla, on myös oma sietokykynsä.

Kuuntelin taannoin YlePeilin aamulähetystä, jossa olivat Keskustan puheenjohtaja, Suomen Pankin komitean jäsen Timo Kalli ja VTM, Lontoossa Euroopan pankkivalvojen komiteaan heinäkuussa osallistunut Jouko Marttila. Aiheena heillä oli juuri Irlannin tukipaketti, ja mitä se tulisi merkitsemään sekä Suomelle että yleisemmin Euroopan Unionille. Tästä läheytsestä jäi mieleeni muutama Marttilan sanoma asia: se, että v. 2004 puhuttiin jo ensimmäisen kerran EU:n pankkijärjestelmien yhdistymisestä valvonnan tehostamiseksi, mutta asialle ei ole vielä, kuusi vuotta myöhemmin, tehty mitään konkreettisia toimia. Haastattelun Marttila päätti tokaisuun: ”Nyt vasta hyvää rahaa heitetäänkin huonon perään Irlannin ja Kreikan tahoille”. Totta tai ei, se jää tulevaisuudessa nähtäväksi.

Lähteet:

<http://www.taloussanommat.fi/kansantalous/2010/04/26/sinakin-maksat-kreikalle-103-euroa/20105895/12> 24.11.2010 klo:14.50

Kauppalehti n:o 225 n:o 226

Kreikan kriisistä Euroopan kriisiin- kurssin luennot

Miten jatkosotaa muistetaan?

Teksti: Ville Okkonen

”Silmäilin vierustoveriani. Siltä oli viety kaikki paitsi paita ja housut, jotka nyt alkoivat olla käyttökkelvottomia. Keväällisen yön pimeydessä ruumisrovot olivat käyneet kähmimässä. Ensin kokardi, saappaat ja taskujen sisältö, vyö ja lakki. Ja sitten vähitellen loput vaatteet. Liekö mies ollut nuori vai vanha, naapuri vai oma, sitä ei voinut enää arvioida. Jos ei olisi tiennyt, että se oli joskus ollut ihminen ja sitten sotilas, ei sitä enää ihmisen ruumiiksi olisi osannut kuvitella. Saattoi olla vaikka joku maalaispoika. Lie kokenut samanlaisia kesäaamuja kuin minä.”¹

Jatkosodan alkamisesta tulee pian kuluneeksi 70 vuotta. Menneisyyspoliittisesti vuodet 1941–1945 ovat talvisotaa vaikeampi Suomen historian solmukohta. Muistiseremonioissa, koulukirjoissa, televisio- ja radiodokumenteissa, poliitikkojen puheissa ja vaikkapa internetin keskustelupalstoilla ilmenee se, miten jatkosotaa muistetaan – ja laajemmassa mielessä, miten sotaa käsitellään. Toinen tärkeä huomio jatkosodan muistamisessa liittyy siihen, rajataanko narratiivi Suomen tapahtumiin vai laajempiin poliittisiin yhteyksiinsä. Lisäksi sodat vaikuttavat eri tavoin eri väestöosissa, minkä vuoksi historian tutkimus pyrkii huomioimaan myös sosiaalisia, poliittisia ja kulttuurisia olosuhteita. Mitään monoliittista narratiivia jatkosodasta tuskin voidaan muodostaa – paitsi propagandamerkityksessä.

Sodat ovat totaalisia kriisejä, joilla on arvaamattomia ja pitkäaikaisia yhteiskunnallis-poliittisia seurauksia. 1900-luvun historiassa tällaisia ovat olleet vallankumoukset ja -kaappaukset, sosiaalisista epäkohdista ja tyytymättömyydestä puhjennut sisällissodat, sotilasjuntat, nationalismi ja taloudelliset vaikeudet. Ajan luonne ei ole sellainen, että historia päättyisi nykyisten ja tulevien tapahtumien muututtua menneisyydeksi. Nykyaika on menneisyyden ihmisten historiallisen toiminnan tulosta. Nykyisten olosuhteiden arvostelu ja arviointi kytkeytyy joko välittömästi tai välillisesti menneisyydessä tehtyihin valintoihin ja niitä raamittaneisiin ulkoisiin ehtoihin. Jatkosotaan liittyvillä valinnoilla oli vaikutuksensa Suomen asemaan toisessa maailmansodassa ja sen jälkeen. Yhteiskuntarakenteen ja työnjaon lisäksi sota vaikutti ihmisten sosiaalisiin ja poliittisiin kokemuksiin – ja myöhemmin aineellisista ja henkisistä olosuhteista sekä muisti-instituutioista sotienjälkeisten sukupolvien itseymmärrykseen.

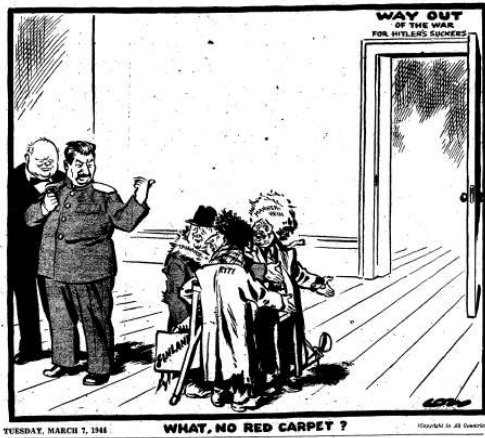
Sanataiteessa sotien käsittely aloitti 1950-luvun lopulla niin kutsutut ”kirjasodat”. Paavo Rintalan Sissiluutnantti ilmestyi vuonna 1963 ja se oli osa kaunokirjallisuuden kamppailua Suomen sotien ja yhteiskuntarakenteen poliittisesta historiasta. Sissiluutnantissa lotat esitettiin hyväosaisen Suomen nuorena naispolvena, jonka hedonismi ja porvarillinen seikkailunhalu ajoi rintamalle seksipalvelujen tarjoajiksi. Kiihvasta polemiikka herätti erityisesti se, että Sissiluutnantti rikkoi isänmaallista eetosta harmaapukuisten äitihahmojen kansallis-siveellisestä uhrautumisesta. Historiallisen kontekstin valossa voidaan esit-

tää, että teos ilmestyi kaunokirjallisenä vastineena valkoisen Suomen sankarimuistoille ja jopa kasvatukselliseksi instituutioksi muodostuneille, poliittisina lyömäaseina käytetyille sotamyyteille. Voidaan sanoa, että 1960-luvulla kamppailtiin varsin näkyvästi menneisyydestä. Helsingin yliopiston poliittisen historian emeritusprofessori Jukka Nevakivi onkin todennut, että ”kansalliskiihkoa potevien humanistiemme, eritoten historioitsijoiden ja kasvatustieteilijöiden Suomesta kehittämä pikkujättiläiskuvitelma jatkui pitkälle 1960-luvulle”².

Suomen sotiin liittyy voimakas ajatus kansan poliittisesta eheytyemisestä 1930-luvun jälkipuoliskolla. Vaikuttaisi siltä, että eheytymistä helpotti – ikään kuin ulkoisena pakkona – Berliinin ja Moskovan akselin kiristyminen. Yleisesti ottaen Suomen 1930-luku poikkesi Itä-, Etelä- ja Keski-Euroopan vastaavasta ajanjaksosta. Vuosikymmenen loppua kohden autoritaariset oikeistohallitukset olivat saaneet lujan vallan Saksassa, Italiassa, Espanjassa ja lähes kaikissa Kaakkois- ja Itä-Euroopan maissa. Laitaoikeiston kapinayrityksestä huolimatta Suomi säilyi suhteellisen demokraattisena.

Esimerkiksi lokakuun 1930 vaaleissa Etsivä Keskuspoliisi ja vaalilautakunnat karsivat 20 000 äänioikeutettua listoilta, ja marraskuussa eduskunnassa porvarienemmistöinen eduskunta sääti kommunistilait. Toisaalta jo tammikuussa 1919 oli rikoslain 16. lukuun lisätty 24. pykälä, joka määräsi rangaistavaksi muun muassa kirjoitukset ja julkiset puheet, jotka halvensivat laillista yhteiskuntajärjestystä ja yleistä järjestystä. – Ja näiden tulkinta oli poliittinen tarkoituksenmukaisuuskysymys. Mäntsälän kapinan epäonnistuttua helmikuussa 1932 laitaoikeisto hajaantui. Vuonna 1934 Kokoomus teki irtioton Isänmaallisesta Kansanliikkeestä ja vasemmistossa omaksuttiin kansanrintama-ajatus. Kulttuurielämässä eheytyminen vaikuttaisi olleen vaikeampaa. Esimerkiksi Pentti Haanpään oli vaikea saada kirjallisuuttaan julkaistuksi.

Seitsemänkymmentä vuotta sitten Suomen sotilasjohto, Risto Ryti ja C. G. E. Mannerheim ja turvallisuuspoliisi olivat lähestyneet Saksaa. Baltian maiden liittäminen Neuvostoliittoon kesällä 1940 oli johtanut Suomen sisäpoliittisen ilmapiirin ja kontrollin kiristymiseen. Tilanteet etenivät nopeasti. Heinäkuun 31. päivänä Adolf Hitler käynnisti idänhyökkäyksen suunnittelun, mihin myös Suomi kytkeytyi. Joulukuun 18. päivä

Hitler allekirjoitti operaatio Barbarossan hyökkäyssuunnitelman, ja muutamia päiviä sen jälkeen Suomi–Neuvostoliitto-Seura lakkautettiin. Seuraavan kevään kuluessa Suomen sosialidemokraattisesta puolueesta vasemmalla olleiden julkinen toiminta kävi mahdottomaksi: helmikuussa SDP:stä erotettujen oppositioryhmä oli muodostanut oman sosialistisen eduskuntaryhmän, jonka jäsenet pidätettiin vastoin lakia jatkosodan alkuvaiheessa.

Jatkosodassa Suomi ei enää ollut poliittisesti yhtä eheä kuin talvisodassa. Niin kutsutussa heinäkuun 10. päivän 1941 miekanttuppipäiväkäskevissä Mannerheim julisti Suur-Suomi-aa-tetta, vapaussodan revanssia ja pyhän maan vapauttamista. Hän julisti sodan valkoisen Suomen historiallisen tradition jatkajaksi, eikä hän enää viitannut kansan yhtenäisyyteen, kuten talvisodan päätöksen päiväkäskevissä. Kansallis-konservatiivisessa tavassa muistaa jatkosotaa historian eteneminen kytketään Suomen valtiojohtoon, pääasiassa Rytin ja Mannerheimin, tekemiin ratkaisuihin. Tämä tarkoittaa siis valintojen pyhittämistä sodan lopputuloksella – eli sillä, ettei Suomea lopultakaan miehitetty ja sovjetisoitu. Harvemmin tekojen ja intentioiden suhdetta pohditaan syvällisemmin esimerkiksi sen osalta, että Ryti valehteli eduskunnalle ja että päätös lähteä Saksan kanssa sotaan tehtiin perustuslain vastaisesti. Vaikka asianomaiset pelkäsivät tietojen kulkevan eduskunnasta Neuvostoliiton, intentioiden ja lopputulosten kytkeminen toisiinsa on vaikea, politisoituva kysymys.

Hyökkäyssodan luonne unohtuu helposti, mikäli tarkastelun fokus on poliittisen johdon julkilausumissa. Kesäkuun 26. päivänä 1941 Risto Ryti puhui radiossa alkaneesta sodasta painottaen tämän puolustuksellista luonnetta: ”Käymme taisteluun isänmaan vapauden, kansamme elintilan, isiemme uskon ja vapaan yhteiskuntajärjestyksen puolesta. Idän paine on aina ollut meitä vastassa. Tämän paineen helpottamiseksi, ikuisen uhkan hävittämiseksi, tulevien sukupolvien onnellisen ja rauhallisen elämän turvaamiseksi me nyt käymme taisteluun”. Jatkosodan hyökkäysvaiheessa kaatui 25 000 sotilasta, jotka olivat etupäässä savotta-Suomen pienviljelijöitä ja kaupunkien työläisiä. Suomalaiset sotilaat lähtivät sotimaan Suomen puolesta, mutta sotakabinetti oli sitonut heidät sotimaan myös Saksan päämäärien hyväksi.

Sodat historiallisina solmukohtina ja kansakunnan ”eksistentiaalisina tiloina” ovat Suomessa merkittävä osa kansallista identiteettipolitiikkaa. Ainakin sotien muistaminen on jatkuvasti läsnä muistotapahtumien ja poliitikkojen julkilausumien välityksellä. On olemassa vahva tendenssi, että tällainen identiteettipolitiikka tulkitsee itsenäisen Suomen historiaa toisen maailmansodan ja Neuvostoliiton hajoamisen tirkistysaukosta.

Tirkistysaukosta katsottuna Neuvostoliiton ulkopoliittiset toimet ovat näyttäneet jatkuvina pyrkimyksinä Suomen sovjetisointiin ja alistamiseen sosialistista maailmanvallankumousta varten: talvisotaa edeltäneissä neuvotteluissa Neuvostoliiton pyrkimykset eivät siis voineet olla defensiivisiä tai aluevaatimukset aitoja, koska Stalin oli julma diktaattori. Mieluummin Stalin suurvallan johtajana näytteli kuukauden ajan Suomen neuvottelijoille, koska hänen todellisena ja ainoana pyrkimyksenään oli pahantahtoisesti hyökätä ja valloittaa Suomi. Väli rauhan ajalta Suomen asemaa koskevat tulkinnat liittyvät Molotovin vierailuun Berliinissä 12.–13.11.1940. Tiedusteliko V. M. Molotov puna-armeijan mahdollisuuksia Suomen valloittamiseen, vai katsoiko hän saksalaisten läsnäolon Suomessa loukkaaneen Molotov-Ribbentrop-paktin etupiirijakoa?

Lähdekriittisesti on vaikea selvittää erilaisia epäluotamusketjujen taustalla vaikuttaneita motiiveja ja intentioita. Jatkosodassa taas Suomen poliittinen johto joutui valitsemaan kahden pahan vaihtoehdon väliltä. Asioista voidaan kuitenkin muistaa myös sellaisia puolia, että Suomi kävi aktiivisesti Saksan liittolaisena hyökkäyssotaa ja toimi Itä-Karjalassa miehittäjänä kuten natsi-Saksa ja Neuvostoliitto muualla. Historian ”liikuttajien” heroisoiminen tai tapahtumien valkopeseminen on tietysti yhtä tendenssimäistä kuin haluttomuus ymmärtää vaikeita olosuhteita ja tietojen epätäydellisyyttä.

Joka tapauksessa Suomen toisesta maailmansodasta on hyvä muistaa myös muita asioita kuin ”sata kunnian päivää” ja kesän 1944 torjuntataistelut. Esimerkiksi ”tammikuun kihlaus”, jossa Suomen työnantajain keskusliitto muodollisesti tunnusti Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestön juridisesti päteväksi neuvotteluosapuoleksi, oli tärkeä tunnustus kansakunnan eheyttämisestä. Toinen merkittävä eheyttäjä vuoden 1940 alussa oli punaisten hautojen vapauttaminen muistojuhlakielloilta. Jatkosodan kysymykset ovat sodan päättymisestä herättäneet kiistoja niin akateemisessa tutkimuksessa kuin sanataiteessakin. Historian tutkimuksessa viimeksi keskustelua ovat herättäneet jatkosodan loppuvaiheessa teloitettujen lukumäärä, Suomen miehityshallinnon toimet Itä-Karjalassa ja Einsatzkommando Finlandin suorittamat rodullisesti ja poliittisesti ei-toivottaviksi katsottujen henkilöiden teloitukset. Nähtäväksi kuitenkin jää tuleeko kesästä 2014 kollektiivisen muistamisen kohokohta ja mille ideologiselle sisällölle tämä muistaminen tulee asettumaan.

Lähteet:

- 1 Paavo Rintala, Sissiluutnantti. Otava, Helsinki, 1968, 105.
- 2 Jukka Nevakivi, Kasvatusoppia Suur-Suomen hengessä. Kolumni. Kaleva 22.7.2008.

